

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
en mesec 4:50	

prašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (prilijte levo) Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vedno . . . po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34.

Državno jedinstvo s Srbijo.

Zgodovinska seja Narodnega Viječa. Srbski kralj regent.

Zagreb, 24. novembra.
Ob osmih zvečer.

Včeraj ob petih popoldne se je pričela zgodovinska znamenita seja Narodnega Viječa, da stori velik korak v zmišlu starega narodnega programa in izreče končno ujediniteljno vseh nekdanj v področju stare Avstro-Ogrske se nahajajočih jugoslovanskih zemelj s kraljevine Srbijo in s Črno goro.

Težki so časi, v katerih se je zbralo Narodno Viječe, da izvede ta pomembni korak. V narodu so se pojavile razdirajoče sile, ki groze razkrojitj dosedanj državnih red, sovražnik stoji na meji, mestoma je že celo vdrl globoko v naše ozemlje. Narod, vsled dolgega trajajoče vojne gnetno in moralno izčrpan, obupava, ententa ne priznava državne tvorbe, ki je nastala na slovanskem jugu na razvalinah stare Avstro-Ogrske, smatra jo še vedno kot del ene države, ki je v tesni zvezi z Nemčijo ogrožala svetovni mir — in to upravičeno, ker dejanja niso odgovarjala prej tolikokrat povdaranim besedam. Naša mlada državnost je v očividni nevarnosti. Organizacija narodne naše armade ni uspela tako, kakor smo si želeli in predstavljali. Položaj je postal tem resnejši, ker so pričeli razni temni elementi tajno rovariti proti mlademu državnemu organizmu in mu skušali izpodkoptati tla. Tem elementom so se pridružili življenjski plačani od dunajske kamarile, ki so skušali s kotalečimi se kronami zamesti razdor v vrste jugoslovanskega ljudstva in jugoslovanskih politikov. To rovanje je imelo, kakor kažejo dogodki zadnjih dni, uspeh in toliko, da so jeli Italijani smelo iztezati svoje roke po slovanskem ozemlju in da so celo Madžari zopet jeli predzno dvigati glave in zahtevati zase kraje, ki jim po narodnem pravu nikdar in nikoli ne morejo pripasti. V narodu samem so se jeli pojavljati najsumljivejši znaki razdora in ni se čuditi, da Italijanski listi docela odkrito pišejo, da se ne ustanovi jedinstvena Jugoslavija, marveč njih več.

Vspričo teh razmer in dogodkov je predlog Dalmatinske narodne vlade, da se čim prej izvede dejansko ujediniteljno vseh jugoslovanskih zemelj od Soče do Vardarja edina pot, ki vodi iz sedanjih zmed k mirnemu in uspešnemu razvoju.

Ta predlog se glasi:

Regentstvo se poveri srbskemu prestolonasledniku Aleksandru, ki skliče »državno veče« v Sarajevu in imenuje prvo vlado. Državno veče bi obstajalo: 1. iz vseh članov NV v Zagrebu; 2. iz 50 zastopnikov kraljevine Srbije; 3. iz 5 zastopnikov Črne gore; 4. z 5 zastopnikov Voivodine. Iz članov Državnega veča imenuje regent vlado, obstoječo približno iz istih ministrstev, ki so bila v Avstro-Ogrski in po drugih državah; poseben minister bi bil za pomorske zadeve. Regent imenuje tudi 5 ev. 7 guvernerjev s sedežem v Ljubljani (za Slovenijo), v Zagrebu (za Slavonijo), v Banjuvi (za Hrvaško in Slavonijo), v Splitu (za Dalmacijo), v Sarajevu (za Bosno in Hercegovino), v Beogradu (za Srbijo), event. tudi v Cetinju (za Črno goro) in v Novem Sadu (za Voivodino). Imenuje se vrhuteza 5, event. 7 državnih tajnikov, ki bodo imeli glas v ministrskem svetu in posredovali med centralno vlado in posameznimi deželami (gubernijami). Ministrstvo je odgovorno Državnemu veču za upravo dežel. Ko se povrtna mir in red, se izvoli konstituenta, ki bo zborovala v Sarajevu; volilni red določa Državno veče, ki ima za prehodno dobo legislativno oblast. Njemu so izključno pridržane zadeve, ki morajo biti skupne (zastopstvo na zunaj in vojne zadeve), Konstituenta določa definitivno državno obliko in ustavo.

Da se ta dalmatinski predlog pre-

tvori v dejstvo, se je včeraj v Zagrebu sescalo Narodno Viječe na zgodovinsko sejo. V tej seji je večina v Narodnem Viječu formulirala svoj poseben predlog, ki so ga podpisali dr. Edo Lukinič (hrv.srb. koalicijski), Vojislav Sola (bos. Srb), dr. J. Krstelj (Dalmatincec), dr. Vekoslav Kukevec (J. D. S.) in ki zahteva popolno zedinjenje s Srbijo in Črno goro, centralno vlado in konstituento; temelji za pogajanja glede ujediniteljnosti naj bi bila krški pakt iz leta 1917 in dalmatinski nasvet; nadalje se določa, naj stopi Narodno Viječe v stik s srbsko vlado, sestavi novo vlado ter uspeh teh pogajanj takoj predloži v odobrenje središnjemu odboru Narodnega Viječa. Manjšina v Narodnem Viječu je priznavajoč potrebo ujediniteljnosti s Srbijo in Črno goro, zavzela s svojim predlogom zavlačujoče stališče. Starčevićanci in zastopniki SLS so stavili izprva vsak zase, potem pa skupen predlog, v katerem se izrekajo za to, da naj se stvori jedinstvena država in vlada. Toda ne takoj, marveč da se naj Narodno Viječe pooblasti, da stopi v pogajanja s kraljevsko srbsko vlado.

Nadalje je predložil dr. Tresić-Pavičić svoj poseben predlog, ki je še dalekosežnejši nego predlog večine in ki zahteva, da naj se Narodno Viječe takoj odpelje v Beograd in naj s srbsko vlado sestavi centralno ministrstvo. Odposlanci hrvatskih in slovenskih socialnih demokratov so vložili predlog, ki se v bistvu glede ujedinitelja strinja z večinskim predlogom, samo nasvetuje mesto regentstva direktorju. V drugih točkah odobruje socialno-demokratski predlog propozicije dalmatinske vlade.

V zmišlu svoje razdorne politike je Stjepan Radić končno v svojem predlogu konstruiral tri zavezniške države s tremi regenti.

Na teh temeljih se je včeraj pričela debata, ki je bila naravno nad vse živahna. Navzlic nesoglasju in hluob ostrih, mestoma celo burnih debatam, se je v razpravi pokazalo, da vendar prevladuje v vseh uverenje, da veliki zgodovinski moment ne sme najti malih ljudi in da velika doba ter izredni odločilni dogodki zahtevajo odločilne korake. In dasi se je izprva zdela, da se pojavljajo razni separatistični nazori in silijo na površje, in da je situacija jako kočljiva, se je vendar po izvajanju zastopnikov raznih strank in stru, med katerimi so se k besedi oglašili za Slovence dr. Kukevec, dr. Rybač, dr. Kramer, Kristan, dr. Cankar — in po naravnost državnih in močnosti polnih izvajanjih dr. Smolake, ki so napravila najgloblji vtisk, sprejel njegov predlog, naj se debata zaključi ter se izbere sedemčlenski komisija, ki naj na podlagi podanih predlogov formulira končni sporazumni predlog. S tem je bila nedeljska seja ob polu dveh popoldne končana.

Komisija se je sestala ob štirih popoldne. Ob sedmih zvečer je plenum Narodnega Viječa vročila tale predlog:

Narodno Viječe SHS proglasa v skladu s svojimi dosedanjimi zaključki in v soglasju z izjavo vlade kraljevine Srbije ujediniteljno državo SHS, stvorjeno na vsem strnjem jugoslovanskem področju bivše avstro-ogrsk. monarhije s kraljevine Srbijo in Črno goro v jedinstveno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev in voli odbor, obstoječ iz 28 mož s polnim pooblastilom, da v sporazumu z vlado kraljevine Srbije in s predstavitelji vseh strank v Srbiji in Črni gori brez odlaganja izvede organizacijo jedinstvene države po predložjenih navodilih. Dotične zaključke bo ratificiralo na svojem prvem sestanku Državno Viječe,

kateremu naj pripadajo poleg predstaviteljev kraljevine Srbije in Črne gore vsi člani današnjega Narodnega Viječa v Zagrebu, pomnoženi s predstavitelji jugoslovanskega odbora v Londonu. V odbor, ki naj izvrši gornjo nalogo, so izbrani tile gospodje: dr. Barac Franc, dr. Cankar Izidor, dr. Čabrijelj Luka, dr. Drinković Mate, Grgjič Stepan, dr. Hrasnica Halibeg, Korač Vitomir, dr. Korosec Anton, dr. Kramer Albert, Kristan Anton, dr. Laginja Matko, dr. Lorković Ivan, dr. Lukinič Edo, Ljubibratič Sava, dr. Paleček Ivan, dr. Pavelić Ante, dr. Petričić Živko, dr. Popović Dušan, Pribičević Svetozar, Radić Stjepan, dr. Smolaka Joso, Stajić Vaso, dr. Sunarić Joso, Svrczo Hamid, Sola Vojislav, dr. Tresić-Pavičić Ante, dr. Trumbić Ante in dr. Šimrak Janko.

Članj odbora, ki so zadržani, so pooblašteni imenovati namestnika s pismenim pooblastilom.

Seja se je končala 10 minut pred 11. uro in so bili predloženi sprejeti z vsemi glasovi proti glasu Stepana Radića. Za minoritetni predlog socialistov, ki zahtevajo mesto regenta direktorju treh članov, so glasovali edino le socialisti in dr. Čabrijelj iz Bosne. Seja se je končala ob navdušenju vseh prisotnih.

Zagreb, 25. novembra.
Ob pol 12. zvečer.

V dvorani hrvatskega sabora je bil izvršen velehistor. čin, proglašeno je bilo ujediniteljno vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev na teritoriji bivše Avstrije s kraljestvom Srbije in Črne gore. Izbrano bo posebno odposlanstvo, ki se naj pogodi v Beogradu z reprezentanti srbskega naroda o obliki skupne provizorične državne uprave.

Sklenjeno je bilo, da bodi ta državna uprava jedinstvena pod regentstvom srbskega kralja oziroma prestolonaslednika. Definitivna ureditev naše države je bila prepuščena konstituenti.

Pred sprejetjem predloga, na katerega so se zjedinele vse v Narodnem Veču zastopane stranke, se je vršila še kratka debata, v katero je v imenu J. D. S. posegel član Narodne vlade v Ljubljani dr. Vekoslav Kukevec, povdajajoč v imenu stranke srčno zadovoljenje naprednih Slovencev nad predlogom, ki nam daje jamstvo, da bo naša skupna država postavljena v narodnem, gospodarskem, kulturnem in socialnem oziru na trdne temelje. Izjavil je, da bo JDS, v najožjem sodelovanju z ostalimi jugoslovanskimi naprednimi strankami delovala z vso vneto za jedinstvenost naše države na zunaj in na znotraj. Govornikova izvajanja so bila sprejeta z živahnim odobravanjem.

Ko je čital predsednik dr. Pavelić predlog, ki proglašala ujedinitelje našega celokupnega naroda, so ga prerusili zborovalci z navdušenim, burnim ploskanjem, ki ni hotelo ponehati. Tekom seje je prišlo do ponovnih ovacij za Srbijo in njeno junaško vojsko.

Pod dojmom, da je bil danes storjen zgodovinski zaključek, so se razhajali člani Narodnega Veča in zbrano odposlanstvo bo v najbližjih dneh se podalo v Beograd, da tamkaj razpravlja na podlagi danih navodil o čim najhitrejši organizaciji naše edinstvene države.

Dr. Miljutin Zarnik:

Biti ali ne biti!

Bratje, sestre! Ali je kdo med vami, ki želi, da bi Jugoslavije ne bilo, ali pa kateremu je vse eno, ali bo Jugoslavija ali pa ne? Do takih se ne obračam; obračam se do vseh vas, ki vam ob današnjem našem položaju leži težka skala na duši. Spoznajte, kaj se godi in kam moramo priti, ako naenkrat ne znamo več pot do svojega prvega in edinega cilja: Do ustanovitve jugoslovanske države. Vse drugo mora priti šele potem in v tej državi.

Pri nas se, kakor se mi zdi, večina ljudi (in tudi izobraženih) ne zaveda, da Jugoslavije, namreč države vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, še ni; da, še več, da tudi kake države bivših avstro-ogrskih Jugoslovancev še ni. Te vlade, narodno viječe, naša in bosanska narodna vlada itd. veljajo pač pred našimi očmi, ne eksistirajo pa kot zastopstva kake obstoječe države pred svetom, pred entento. Ententa pač vidi, da se pri nas nekaj vstvarja, a državopravno je vse jugoslovansko, kar ga ni v kraljevstvih Srbiji in Črni gori, vendarle samo še del premagane Avstro-Ogrske! In to je vzrok, da sedaj Italija z nami postopa, kakor se pač postopa s podjarnjenci in da bo vedno hušje postopala in svoje območje tudi vedno bolj širila čez naše dežele, ako nimamo v glavi toliko razuma, da znamo nemudoma sestaviti skupno državno vodstvo. Wilson je, kakor smo zadnjič čitali, izjavil, da gleda z največjo simpatijo na stremljenja raznih tlačnih narodov, ustvariti si lastno svobodo, da se bo pa moralo pač počakati, so li v to sposobni! Ali razume? Če ne bomo sposobni, tedaj nas bodo izročili v varstvo kake velesili s prijateljskim zagotovilom, da nam je po meri našega zaslužnja polagoma dajati političnih in narodnih kulturnih pravic. Kako se godi takim narodom pod železno in brezsrčno pestjo države-mačeh, smo gledali odtlej, ko je Avstrija bila od Evrope dobila mandat za okupacijo Bosne. Za nas Slovence bi tak mandat brez dvoma dobila Italija, ki očividno na to že kar čaka; kako bi z nami ravnala, izpričuje italijansko početje v pravkar zarobljenem delu Slovenije, od koder se razlega obupno klicanje našega rodu kakor glas vpjiočega v puščavi. In to je še pred mirovno konferenco; kaj šele bi bilo potem, ko bi vse države začrtale svoje podpise pod mirovni sklep!

Bo pa kdo zdaj morda rekel, saj že ustanavljamo na vse pretege Jugoslavijo in laška mora nam ostane le hud spomin izza prehodnih tednov. Upajmo, da bi bilo to res! Ali pa bo tudi res?

Danes se stvar namreč suče o tem, da nam je dana le ena pot, ustanoviti si svojo državo SHS, da nimamo glede okusa in izbire nobenih, pa že prav nobenih možnosti, marveč nam položaj predpisuje takorekoč maršruto. Če se te maršrute poslužimo, postanemo na vsak način svobodni državljani na svojem, če ne pa huiši hlapi pod tujo pestjo, nego smo bili kdaj pod Dunajem in Pešto. Razvoj gre danes skoro povsod na republiko. Dobro. Ali malo verjetno je, da bodo odpravili Angleži svoje takozvano kraljestvo ali pa Norvežani, kjer se vladarja titulira kratkoma »gospod kralj«. Ko so v Južni Ameriki začetkom 19. stoletja vrgli špansko in portugalsko gospodstvo, je ostala tam množica ljudstva, ki ni še nikdar bila okusila svobode in samovlade. Domorodni inteligenti so se potrudili na vse kriplje, iz teh naenkrat sami sebi prepuščenih ljudstev ustvariti dobre ljudske, t. j. formalne republike, in v zahvalo dičijo danes bombastični spomeniki teh mož južnoamerikanske glavna mesta. A njih stremljenja niso mogla prodrati napram klikov-

stvu drugih inteligentov koritarjev, in celo stoletje so se vrstile revolucije raznih generalov, odvetnikov in demagogov vseh stanov. Vsak nov mož je ljudstvu obljubljal vse, strmoglavil krvavo ali nekrvavo prednika, potem pa sebi in tovarišem basal žepa, dokler je šlo. Ljudstvo je pa ostalo nemi trpin in država je bila v posmeh celemu svetu ter si pridobila veljavo le v opereti. Le neizčrpno naravno bogastvo teh vročih krajev je vzdrževalo državo kolikortoliko na eksistenčni možnosti in šele zadnja desetletja so si nekatere teh južnih držav, tako Argentinja in Čile, opomogle do resnejših razmer vsled velikega pritoka in naturalizacije dobre krvi tujih priseljencev. Večja podjetja, železnice, rudniki, velike tovarne itd. so še danes več kot preveč v samih tujih rokah. Domačini pa leni, vpjioje že sto let navdušeni in iz prepričanja pri vsaki priliki: »Živela republika!« in to republiko radi praznujejo z velikim pompom, a bognejad z delom. Na melikanskih univerzah se od dijakov zahteva toliko, kakor se je v kaki avstrijski srednji šoli zahtevalo. Taka je republika, ako ji takoj izprva manjka še vsega. Zdjaj ste pač vsi, ki danes pri nas kličete: Živela republika, napravili križ čez mene, češ, ali vidite konjsko kopito-roajalista. Kakega kraljička — kakor je rekel na shodu železničarjev g. Kopač — bi nam rad podtaknil. Koliko ste pa dobili, gospod Zarnik, ali ste plačan agent? Nemara bi radi celo ekscesarju Karlu odprli kake durice v Jugoslavijo?

Mesto, da se razburjate in tako izprašujete mene, vprašajte vendar že enkrat nekoga drugega. Vprašajte: Bratje Srbi, posebno in v prvi vrsti, vi bratje Srbi iz kraljevine! Kako si vi mislite našo edinstveno državo?

Ako nam odgovore: »Tudi mi smo republikanci in kraljestvo bomo odpravili« — potem je vse dobro. Potem se mi bo odvalila s srca največja skala in rad ter prepričan bom pomagal klicati: »Živela republika!« Če imamo ob strani srbsko državnost, se nam ne more nič več zgoditi. Srbi bodo znali ne le zase, temveč tudi za Hrvate in Slovence skupno državo izvrstno urediti, ne da bi nam srbstvo usiljevali.

Ali pa nam Srbi odgovore: »Dragi moji, mi imamo junaškega in vseskozi demokratskega kralja Petra, katerega ljubimo in smo nanj ter na njegov rod porosni. Nikdar si ne damo vsiliti grde misli po toliki nevaležnosti, da bi to ljudsko dinastijo strmoglavili.« — No, kaj potem?

Vidimo pri nas na delu ljudi, ki niso kakor socialni demokratje, od nekdanj načelni republikanci. Vidimo za republiko na delu ljudi, ki so se do zadnjega oklepali habstrstva, ki so se le sledeč sili razmer priznali k Jugoslovanstvu in demokraciji. Mački ne boš nikdar dopovedal, da ne sme mišloviti, ker to je njena narava. Ti ljudje pa ne bodo nikdar Jugoslovani radi Jugoslovanstva, radi svobode na svoji zemlji, temveč so uvideli, da se staro podre in upajo na tako novo, da bodo lonček svoje strankarske koristi z božjo pomočjo odslej najbolje gredli ob tem novem. Ni jim mar, ali naj propade Jugoslavija že v povojih, ali naj si odtujimo in razzalimo Srbstvo, našo glavno moč in edino resnično oporo, le da se najde gorak kotiček za nje! Zato v Hrvatski frankovci najglasneje vpjioje po republiko in pri nas ljudje, ki so jim več ali manj podobni. Ker je klic mamljiv, pa vpjio z njimi mnogo tisočev poštenih ljudi, ne da bi si bili v svesti, kam nas to zavede. So tudi tihotapci, ki se sicer delajo Jugoslovane in po nemanem imenujejo srbsko ime, dostavljajoč mu pa besedo federalizem, t. j. vsak zase, Slovenci posebej, enako Hrvati in Srbi, okrog vseh šele kakršnakoli dr-

lavna vez. Tudi s temi hodi mnogo po-
štenih ljudi, ki ne vedo, kaj delajo.

Ali mislite, da bodo Srbi požrili ta-
ke neiskrenosti? Mar li so za take ljudi
preliti jezera krvi in so jim sovragi po-
morili en milijon ljudi? Mislite li, da bo
ponosni svobodni Srb, kateri je trpel za
svobodo več, nego kdaj kdorkoli, privo-
lil, da mu bodo na koncu koncev delali
smešne neprilike fisti, katere je on in
le on odredil in jim ustvaril nikdar več
se vračajočo priliko, stvoriti zalednički
svoboden in močan narod? Glejte, Srb
nam res kakor rodna kri ponuja skupno
slovansko svobodo, za katero mi Slo-
venci in Hrvatje nismo nikdar nič storili,
dasi smo po njej hrepeli. In sedaj se
najdejo brezvestni ali ljudje brez mož-
ganov, ki bi se zmrdovali nad tem ne-
precepljivim darilom, ga ogledovali,
kritizirali, se še pomišljali in stavljali
pogoje! Kdor ne občuti gorostasnosti
takega ravnanja, ne čuti človeško in
kaže, da je popolnoma nevreden izhoda
iz hlapčevstva. Verjemite mi, Srbija
nas ne potrebuje, potrebuje-
mo le minjio!

Če bi nas usoda tako strahovito
tepla, da bi pri nas odločili oni repu-
blikanci za vsako ceno in zverženi fe-
deralisti — tedaj se bo Srbija obrnila
od nas vseh, češ, ponujala sem vam
obe roki, da pridete k meni in vas šči-
tim in negujem po bratsko in brez na-
silja. A niste me razumeli in so vam
bile več vredne teorije, morda lepe te-
orije, nego moja ljubav in moja moč.
In Srbija bo od entente zahtevala le vse
to, kar smatra za srbsko: Bosno, Banat
in zvezo čez Slavonijo, južno Dalmacijo
ter obe svoji kraljevini, Srbijo in Crno-
gora. Ententa ji bo dala, kar si Srbija
poželi. Mi pa — ostanemo žalosten trup
brez glave, rok in nog, Wilson in ves
svet bo dejal, da nismo zreli in naša
usoda bo zapечатena. Niti svoje drža-
ve ne bomo mogli več stvoriti; kajti
kdo bo dal kupu ljudi, ki se ne vedo
obrniti ne na desno, ne na levo, ki ni
nikoli nobene organizirane moči v ro-
kah, in ki so si zaigrali tudi simpatije
vsega sveta, kaj denarja? Kdo bi rešil
za tako državo brez izkušenj, brez za-
dostnega števila strokovnjakov skoro
na vseh poljih in brez garancij vpraša-
nje prehrane, vprašanje plačilnih sred-
stev, vprašanje nešteti drugih neob-
hodnih stvari? Kdo bi brzdal na naših
tleh anarhijo, v kateri živimo vsak dan
bolj že od razpada Avstrije? Že iz sled-
njega ozira bi nas svetovni forum ne
hotel prepustiti niti samim sebi. Kajti
sedaj hočejo svet tako urediti, da bo
povsod trajen mir in red. Torej bi nas,
ne oziraje se na naše kričanje, izročili
našim sosedom. Največji del bi pogoji-
lili Italijani, nekaj avstrijski Nemci in
nekaj celo Madžari. Finis Sloveniae et
Croatiae!

Srbija, zase dovolj mogočna in
srečna, bi pa živel v prijateljstvu z na-
šimi gospodari. Morda bi si del razko-
sane domovine ohranil ob vsem rob-
stvu toliko narodnosti, da bi kasneje,
čež 100 let morda mogel doseči nekaj
svobode in postati kuriozitetna med ev-
ropskimi državami. Z mogočno Srbijo
bi se pa nikdar več ne mogli spoiti v
edinstven narod, ker naši tlačitelji, če
bi nam milostno pustili ostrženo narod-
no šolo, bi že skrbeli za to, da bi se
tekom let jezikovno kar najbolj oddaljil
od srbsčine, saj so znali celo enotni na-
rod Hrvatov in Srbov razklati na so-
vražni si plemeni in Bosancem so vsilje-
vali »bosanski« jazyk, ki naj bi se pisal
zopet drugače, nego srbski in hrvatski.
Kdor se danes upira temu, da nas
vodi Srbija in da ima prvo ter zadnje
besedo o nas in za nas, ta je veleizda-
jalec Jugoslavije, je pa tudi pozubitelj
in veleizdajalec Slovenstva in Hrvat-
stva.

Bratje in sestre! Oklenite se Srbije,
kakor se oklene človek v morskih va-
lovih rešilne skale, ljubite to mogočno,
ponosno in svobodno slovansko Srbijo
iz vse duše, iz vsega srca; pokažite ji,
da ste ji večno hvaležni za njevo od-
krito bratstvo, prosite jo, naj nam od-
pusti, ker ji njenega mučenstva nismo
znali in mogli lajšati s svojo pomočjo.
Povejte ji, da smo huiše strli, nego so
njeni kdaj trli Turki in Madžari. Njim so
rožili glave, jim zažigali domove. Ali
nam so Nemci in Madžari skoro da ubili
dušo. Srb je bil svoboden in močan, če-
tudi se je moral potikati po lesovih, ka-
kor zver. A mi smo bili kakor domače
živali, katerim gospodar daje gorak
hlev in zadostno krmno zato, da se od-
rečejo lastni volji in sme početi z njimi,
kar hoče. Zato si danes tudi sami ne
znamo pomagati; svoboda brez vodilne
roke Srbije je za nas strup in smrt in
poginili bomo, kakor pogine domača ži-
val, če se jo prepusti pod milim nebom
sami sebi. Svobode se moramo šele na-
učiti. Če branimo Srbu, da bi nas vzel
v svojo šolo svobode, poginili bomo ne-
kako tako, kakor zdaj mrijo tisočji ne-
srečnih vojaških konj, ki so na cestih tudi
takorekto svobodni, a je njih rod že ti-
sočletja pozabil, kako se živi v svobodi,
brez hleva in brez gospodarja z bičem
v roki.

Učili smo se, kako so Izraelci za-
čeli v puščavi nad Mojzesom godrnjati,
jedva ko jih je osvobodil robstva, in se
jim je skominjalo po polnih loncih mesa
v Egiptu. Ali bomo tudi mi taki, da bo-
mo sili radi nazaj v brezdušni hlev
gospodarjev, ki nas na vseh straneh že
čakajo s krmom, a tudi z bičem v roki.
Ali je to bolje, nego pa pozabiti na raz-
ne navidezne neponosnosti in smešno bati
se, da nam na svobodni kdo ne odnese
vero ali slovenski jezik ali bogve kaj.
Da, Italijan bi našemu verstvu ne pri-
znanal in to tem manj, ker bi zarob-
ljeno ljudstvo v svojih slovenskih du-
hovnih videlo svoje naravne zaščitnike.
In esteti, ki se boje za »samoniko slo-
vensko kulturo« bi debelo gledali, kie
bi jim Lah, Nemeč in Madžar dovolil
tiskati njihove duševne proizvode.

In menda vendar hočemo ravno to,
da se bodo jezikovni razločki polagoma
samiposebi izbrisali, da bomo tem moč-
nejši?

Poslednjič: Pot v slovausko svobodo
nam teče skozi Srbijo, drugače
pota ni!

Nášemu narodu.

Ko je avstrijski cesar Karol odstopil
in je država prenehala biti, začelo se
je med ljudstvom širiti mnenje, da so
s tem prenehali vsi uradi, da so vsi
dosedanji zakoni izgubili veljavo in da
je ljudstvo dobilo prostot v vsakem
oziru. Vojaki so se vrnili iz vojske.
In so mnenja, da je s tem prenehala
vsaka njihova dolžnost napram domo-
vini.

To mnenje pa je popolnoma napačno.
Res je avstrijska država razpadla in
avstrijskega cesarstva ni več, toda na
ozemlju Avstrije so se ustanovile nove
države in vsa oblast bivše Avstrije je
prešla na te nove države.

Na jugu Avstrije se je ustanovila
nova Jugoslavija, ki združuje v
sebi vse Slovence, Hrvatje in Srbe. Naj-
večjo oblast v tej državi ima Narodno
veče v Zagrebu, neposredno oblast nad
Slovenijo ima Narodna vlada v Ljubli-
ni. Ta Narodna vlada je stopila na me-
sto bivše avstrijske vlade.

Narodna vlada je proglasila, da
ostanejo vsi dosedanji avstrijski zakoni
in naredbi v polni veljavi. Enako osta-
nejo v polni veljavi vse dosedanje ob-
lasti kot so: glavarstva, davčni in fi-
nančni uradi, vse sodnje, vsi šolski
uradi in občinski uradi kot tudi orožni-
stvo. Slednje kot varnostna straža na
deželi ostane v vseh svojih pravicah,
ki so mu določene na orožniškem za-
konu z dne 25. dec. 1894., drž. zak. št. 1
iz leta 1895.

Vsako nepokorščino tem uradom
in oblastem bo kaznovala Narodna
vlada po obstoječih zakonih. Vsako po-
seganje v oblast in delokrog teh uradov
pa vsebuje navadno hudodelstvo po
kazenskem zakonu.

Zato pozivljamo ljudstvo, da spo-
štuje vse oblasti in urade ter se jim po-
korava. Z vsakim neredom škodujemo
sami sebi in delamo sami ovire, da se
ne sklene toliko zaželjeni mir.

Narodna vlada SHS

Poverjeništvu za narodno obrambo.
dr. Lovro Pogačnik.

Manifestacije v Zagrebu.

Zagreb, 25. nov.

V Zagrebu so se vršile dne velike
manifestacije za takojšnje ujedini-
enje vseh jugoslovanskih dežela s Srbijo.
Na Jelačićevem trgu se je zbrala nepre-
gledna množica ljudstva, ki se je v spre-
vidu napolnila na Markov trg pred sa-
borom, kjer je zboroval Narodno vije-
će. Izmed manifestantov je bila izbrana
čelenska deputacija, ki se je zglasila v
Narodnem vijeću, da mu tolmachi željo
vseh v resnici narodnih slojev, da se
takoj uresniči jedinstvena jugoslovans-
ka država pod žezlom narodne di-
nastije Karagiorgjevičev. V imenu depu-
tacije je govoril Branko Masić. V svo-
jem govoru je naglašal, da bi bil v tem
trenutku usodepoln vsak separatizem in
da je v narodnem interesu potrebno, da
se strnejo vsi resnično naroni elementi
in izvedo ujedinienje s kraljevino Srbijo.
Manifestacija naj se ne smatra kot
kakšna presija, marveč naj se jo tolmachi
kot glasno željo celokunega naroda,
v katerem tvorijo republikanci nezna-
tno manjšino. Med tem, ko se je deputa-
cija mudila v sabornici, je množica na
Markovem trgu burno manifestirala za
narodno ujedinienje s klici: »Živelo držav-
no edinstvo s Srbijo, živel Srbija,
živel kralj Peter!« z balkona sta govori-
la Niko Bartulović in dr. Joković, ki
sta v svojih govorih kazala na nevar-
nost, ki grozi celokupni domovini, ka-
žoč pri tem na odkrito zaroto v Zagre-
bu in na italijansko invazijo. Pozivljala
sta Narodno vijeće, naj z jekleno roko
nastopi proti rovarjenju raznih temnih
življiev, ki so na delu, da uničijo našo
mlado državnost. Dr. Joković je zlasti
naglašal, da je treba v kali zadušiti vsako
protirevolucionarno gibanje ter kon-
čno izjavil, da se izmed manifestantov
stavlja 1000 njegovih pristašev na raz-
položenje Narodnega vijeća. V imenu
Narodnega vijeća je govoril podpred-
sednik Svetozar Pribičević. Rekel je,
da je stanje na znotraj in na zunaj dokaj
nepovoljno. Zato je treba, da se z vsi
energijo takoj nastopi za popolno uje-
dinienje vseh jugoslovanskih pokrajin z
bratsko Srbijo, kar more edino izbaviti
našo državo iz mučnega položaja, v ka-
terem se sedaj nahaja. Upravičeno po-
vprašujejo francoski listi, kje je zajedni-
ška jugoslovanska vlada, da bi jo potrdi-
li. Sedaj ni čas za polovičarstvo. Tre-
ba je takojšnje odločitve v smeri uje-
dinijenja. Vse kaže na to, da se bo v naj-
krajšem času izvedlo to ujedinienje, ki
bo avtomatično zajelo nadaljnjo itali-
jansko prodiranje na jugoslovanskem
ozemlju in hkrati ojačilo in zasiguralo
naše stališče na mirovni konferenci.
Manifestanti so z navdušenjem z bur-
nimi klici Srbiji in kralju Petru sprejeli
Pribičevićev govor.

Zagreb, 25. novembra. Ko so snoči
po 11. ponoči zapuščali člani Narodnega
vijeća sabornico, jih je sprejela nepre-
gledna množica ljudi, ki jih je burno po-
zdravljala. Čim je bil znan izid posve-
tovanja, je ljudstvo jelo manifestirati za
narodno jedinstvo in za ujedinienje s
Srbijo. Glavne manifestacije so se vršile
na Jelačićevem in Markovem trgu.

Srbska noblesa.

Belgrad, 24. novembra. Pozaj-
nia s srbsko vlado glede pre-
hrane jugoslovanskih zem-
melj so se završila z ugod-
nim uspehom. Srbska vlada
stojna stališče, naise raz-
deli vojni plen, ki se nahaja
na ladjah in na vlačilcih v
Vukovaru popolnoma brat-
ski. Srbija obdrži zase samo
toliko, kolikor neobhodno
potrebuje za prehrano Bel-
grada in okolice. Narodno
vijeće v Zagrebu pa dobi: od
750 vagonov pšenice 500 va-
gonov; od 140 vagonov soli
100 vagonov. V celoti odpade
na Narodno vijeće 750 vago-
nov raznega žita, 100 vagonov
soli, 500 vagonov premo-
ga, velika množina sirovega
olja, bencina, petroleja, ba-
kra, bombaževine in drugih
stvari. Odposlanstvo Narod-
nega vijeća za prehrano od-
potuje danes iz Belgrada.

Francoske čete na Hrvat- skem.

Vinkovci, 24. novembra. V soboto
ob dveh ponoči so odpeljali trije vlakci
francoske čete v Zagreb.

Zagreb, 24. novembra. Danes je
semkaj prispel prvi vlak s francoskimi
četami. Prvi oddelek francoske vojske
šteje 540 mož s 14 častniki. Poveljuje
jim polkovnik Tranić. Vsega vkup pri-
se sem 2000 mož, ki so določeni za
Reko. Polkovnik Tranić potuje na Reko
v važni politični misli kot posebni od-
poslanec ministrskega predsednika Cle-
menceauja, da na Reki in v ostalih po-
krajnih zbere informacije o de'anskem
položaju in o postopanju Italijanov na
ozemlju, ki je last našega naroda.

Mariborska mestna straža razorožena.

Tiskarno »Marburger Zeitung« zasedli
jugoslovanski vojaki.

Maribor, 23. novembra. (K. u.) Po
nalogu ljubljanske narodne vlade je bila
danes mariborska obrambna straža po
poveljniku jugoslovanskih čet razpušče-
na in odpuščena. Vse važne točke v
mestu so zasedle srbske čete s streljani-
ci. Na nekaterih točkah je postavljena
tudi artiljerija. Neki poročnik 47. pe-
hotnega polka, ki je pripadal obrambni
straži in se ni dal razorožiti, je bil po
straži smrtno ranjen v trebuh. Ob 8. uri
zjutraj je prišel v tiskarno in uredništvo
dnevnik »Marburger Zeitung« jugoslo-
vanski zastopnik ter je zasedel podjetje.
Odrejeno je bilo posebno izdaje, kjer
nazarjati generalni maister raz-
pust obrambne straže in atemeljuje svo-
je postopanje. Izdajanje lista »Marbur-
ger Zeitung« je pod nadzorstvom Jugoslo-
vianov, ki so uvedli preventivno cen-
zuro. V sled postopanja Jugoslovianov je
prebivalstvo izredno potrto. Dopoldne
so bile trgovine večinoma zaprte. Gledal-
išča in kinematografi so zaprti.

Maribor, 23. novembra. Danes, 23.
t. m. ob 5. uri zjutraj smo razorožili
brez strela tukajšnje nemško mestno
gardo, broječo kakih 1000 mož. Zasedli
smo vse nemške urade, kljub ugovoru
N. m. v. da je to »Neutrales Gebiet«. Nemci
so nastopali v zadnjem času zelo ob-
lastno, zaprili so uradnike pri sodni-
nji, pošti, kaznilnici itd. na ustavo Nem-
ško-avstrijske republike ter samo tem
zaprizehenim uradnikom hoteli izplačati
dne 1. decembra plače. — Se večeraj je
prišel iz Grada na vse poštne urade
mariborskega, marenberškega, ptujskega
in šentlariškega političnega okraja
ukaz, da se morajo ukloniti samo po-
veljem iz Grada. — V Spielfeldu je bil
pred dvema dnevmama aretiran član mar-
iborskega narodnega sveta in je bil šele
na energičen protest narodnega sveta
zopet izpuščen na svobodo.

Maribor, 24. novembra. Nadporoč-
nik, ki je bil težko ranjen, ker se je branil
oddati orožje, se imenuje Puzl. Pre-
nesli so ga v bolnico, kjer je že umrl.
Ranjen je bil tudi neki Lierzer, ki se je
takisto ustavljal razoroženju.

Maribor, 24. novembra. Kralikovo
tiskarno, kjer izhaja »Marburger Zeit-
ung«, stražijo srbski vojaki.

Maribor, 24. novembra. Jugoslo-
vansko vojaštvo je zasedlo vse ura-
de in vzele v posest tudi pošto. V petek
ponoči se je pripeljal semkaj tudi od-
delek 87. pehotnega polka iz Celja.

Maribor, 24. novembra. (K. u.) Danes
so se vršili v različnih krajih v
okolici Maribora slovenski manifesta-
cijski shodi z dnevnim redom: preobrat
na jugoslovanskem ozemlju. Poverje-
nik za uk in bogocastie dr. Verstov-
šek je s poročil pozdrave Narodne vla-
de v Ljubliani. Neki srbski častnik
mariborske straže je govoril o pobrat-
imstvu Srbov, Slovencev in Hrvatov.
Tudi severno Maribora posebno v
Spielfeldu so se vršili shodi, ki so bili
jako dobro obiskani.

Spielfeld, 24. novembra. Nemška
kolodvorska straža je napadla mladen-
je iz ljutomerskega okraja, ki so se
pevajoč slovenske pesmi, peljali v Ma-
ribor, da se javijo v jugoslovansko vo-
sko. In sicer samo radi tega, ker se nis-
pokerili ukazom, da se ne smajo peti slo-
venske pesmi. Kolodvorska straža je
rabila puškina kopita in bajonete. Das-
so bili mladeniči neoboroženi, vendar
bi se bilo straži slabo godilo, ako ne bi
bili posredovali nekateri hladnokrvni
ši slovenski gospodje.

Poveljujoči general Maister v Ma-
riboru je izdal ta-le razglas na mestno
prebivalstvo:

Meščani in delavci! Mestno »Schutz-
wehr« sem radi njenega nepostavnega
in občenevarnega početja razpustil; nje-
no razoroženje je v teku.

Meščani in delavci! »Schutzwehr«
mesta Maribor je obstojala večinoma
žal iz takih elementov, da nisem zamo-
gel več zaupati tej naredbi Vašega bla-
ga in življenja. Na straži stoeči udje
mestne »Schutzwehr« so sami pvenili,
ropali, streljali na ljudi in so tako tve-
rili ne več »Schutzwehr«, temveč delo-
ma drhal, ki se je moramo bati.

Od udov mestne »Schutzwehr«
storiene zločine bom objavil v listu
»Marburger Zeitung«.

Na to veliko in nevarno napako
sem opetovano ozoril zastopnike
mestne občine, toda naletel sem pri tem
vselej le na gluha ušesa. Razen tega
sem danes izvedel iz zanesljivega vira,
da mestna »Schutzwehr« proti dogovo-
rom in v rušenju vsake vojaške podre-
jenosti namerava napasti moje čete in
vzeti uplívne jugoslovanske osebe za
talce. Zato sem to ukrenil in zapovem:

Državno orožje vsake vrste, muni-
cijo, opravo in monture morajo pripad-
niki mestne »Schutzwehr« do 12. ure
opolodne oddati in sicer ti, ki so na se-
vernem bregu Drave, v domobranski
vojašnici, oni na južnem bregu Drave
v topničarski vojašnici.

Udom mestne »Schutzwehr« izpo-
stavljene legitimacije nimajo nobene vel-
jave več.

Pripadniki bivše »Schutzwehr« so
po oddaji navedenih predmetov prosti
in se morejo v Mariboru posvetiti svo-
jemu civilnemu poklicu, če se pokorijo
mojim odredbam in so rojeni Maribor-
žani. Udje mestne »Schutzwehr«, ki
niso Mariboržani, morajo še danes pred
mrakom zapustiti mesto.

Jugoslovani, ki niso Mariboržani, a
so pripadali mestni »Schutzwehr«, se
morajo do 12. ure opoldne zglatiti v
domobranski vojašnici, da dobijo izkaz-
nice. Z udji bivše »Schutzwehr«, ki se
temu povelju ne pokorijo brezpogojno,
se bo postopalo kot z uporaki.

Vrhutega morajo vsi prebivalci me-
sta Maribor državno orožje in municijo
oddati na južnem bregu Drave v top-
ničarski vojašnici, na severnem bregu
Drave v domobranski vojašnici. Od 12.
ure opoldne naprej bodo hodile živah-
no obhodne straže (patrole) ter od sum-
ljivih zahtevale, da se izkažejo. Pri
strankah in v hišah, v katerih se, kakor
se domneva, hrani orožje in municija,
bom odredil hišne preiskave.

Tega pa nisem ukrenil zoper Vas
in ne zoper mesto Maribor, marveč sto-
rim le to, kar sem pri nastopu svoje
službe obljubil: skrbeti za mir in red,
za varnost Vašega življenja in blaga, in
hočem ter bom, držal svojo obljubo.

Politična uredba mesta Maribor se
s tem ne dotakne na noben način, mest-
ni opravitelji ostanejo na svojem me-
stu. Danes ob 12. uri opoldne naprej
smo nositi vojaško uniformo samo
moje čete, osebe vodstva vojaškega
transporta, osebe sanitete; osebe teh
zadnjih dveh skupin morajo imeti iz-
kaznice.

Meščani in delavci! Ne bojte se in
imejte mirno kri! Moje čete so danes
tako močne, da mi je lahko brez druge
pomoči vzdržati red. Po moči bom sku-
šal Vaš trdi položaj v zadnjih trenu-
tkih sedanjega težkega časa zboljšati.
Dokler mojim naredbam ne nasprotu-
jete, ste pod mojim osebnim varstvom,
in bom vsako Vam prizadeto krivico
najostreje kaznoval. Nasprotno pa Vas
svarim pred vsako nepremišljenostjo,
da se zabranj razglasitve prekega
soda. Jaz in moji častniki smo odloč-
ni in močni dovolj, z našimi vrliimi če-
tami zadušiti vsak upor, če je potrebno,
z najostrejšo silo.

Maribor, dne 23. novembra 1918.

General Maister.

Poročila iz Stajerske.

25. novembra.

Včeraj je bila v Št. Ilju velika ma-
nifestacija za naše jugoslovansko uje-
dinienje. Naše ljudstvo je zrela za samoodlobo in
manifestira za svojo svobodo in skupnost
jugoslovanskih držav na energičen pa-
vedno dostojen način. Ogromno ljudstva se
je zbralo in manifestacija je prekinjevala to-
plega navdušenja za našo lepšo bodočnost
na svobodnih jugoslovanskih tleh. Prišel je
bil tja tudi znani nadučitelj Sadu, ki je ske-
sano izjavil, da se otrsena nemškutarstva in
da bo odšel čisto drugi človek. V Kam-
nici pri Mariboru in v Selnici ob Dra-
vi sta bila včeraj shoda, na katerih so go-
vorili dr. Koderman, dr. Oblak in
Voglar o položaju, o prehrani in demobi-
lizaciji. Navzočih je bilo na shodih tudi
več nemškutarjev in neki orožnik, ki je leta
1914. zapiral naše ljudi. Odkrili so se in z
nami vred peli »Hej Slovani. Tu je bil več-
raj shod jugoslovanske demokratične stranke
na katerem sta govorila dr. Korun in
Kopač ter izjavila svoje že znano stališče
napram jugoslovanski državi. Spielfeld je
od danes dalje v naših rokah. Prevzete se
je izvršilo brez incidentov. — V Mariboru
vlada mir, odkar so nemške straže raz-
orožene.

Koroška v slovenskih rokah.

Maribor, 24. novembra. Jugoslo-
vanske čete so zasedle Borovlje in
Spodnji Dravograd. Izvršilo se
je vse brez vsakega prelivanja krvi.

Pilberk, 24. novembra. Pilberk je
danes zasedel oddelek celjskega pehot-
nega polka z aktivnim sodelovanjem
ratske srbske čete. Južno od Dra-
ve je Koroška zasedena in je
v slovenskih rokah. Povsod vla-
da mir in red.

ZA TAKOJŠNJE UJEDINIENJE S SR- BIJO. PROTI ITALIJANSKI INVAZIJI.

Jesenice, 24. novembra.

Odbor Narodnega sveta na Jesenicah
in oni na Koroški Beli sta sklenila 23 t. m.
na skupni seji sledečo resolucijo:
»Oba odbora izišla iz ljud-
stva in reprezentujoč narod
10.000 ljudi — dveh največjih h
industrijskih občin v Jugoslaviji
— izjavljata se soglasno za
takojšnje popolno politično uje-
dinienje vseh Jugoslovianov s
Srbijo in Crno goro.«

PROSNJA, NAJ ZASEDEJO SRBI KO- ROŠKO.

Odbor Narodnega sveta na Jesenicah
in oni na Koroški Beli sta sklenila 23. t. m.
in skupni seji sledečo resolucijo: 1.
Slovenski Koroški in naši goreni dolini
preti nevarnost italijanske invazije z vsemi
nemimi zlemi posledicami. Zato prosita,
da zasede srbsko vojaštvo ne-
mudoma slovensko Koroško in
gornji del naše doline. 2. Cenzura
naj se odpravi. 3. Zahtevamo popolno in
takojšnje svobodo besede, tiska, združevanja
in zborovanja.

BELOPEČ IN ZAPADNI DEL OBČINE RATEČE DO RAZVODJA SAVE IN DRA- VE NA GORENJSKEM ZASEDLI ITALI- JANI.

Dne 19. t. m. popoldan je došel itali-
janski oddelek iz Trbiža, močan 250 mož,
z godbo v Belopeči kjer se je nastanil. Na
meji rateške občine je postavil stražo. Po-
stajajo Rateče - Belopeč je zasedel oddelek
Srbov z 12 možmi. Ital. patrulja si je ogleda-
la demarkacijsko mejo ob Klamškem po-
toku čez Mangart in dele Karavank proti
Koroški. Dne 21. t. m. je došla v Belopeč
zopet ena stotnja Italijanov. Orožništvo iz
Belopeči se je moralo nastaniti v Ratečah,
a drugi dan se je moralo umakniti do
Kranjske gore; pomožno oddelek Srbov je
na moral prepustiti žel. postajo tra došil
Italijanom. Za enkrat so pustili železniško
oslabo na svojem mestu. Pošto v Belopeči
pod katero spada tudi občina Rateče, so
belopeški Nemci podredili ravmatelstvu v
Celovcu, toraj pod vlado nemške Avstrije.
S tem mislijo Trbižani in Belopečani, da so
celo slovensko Kanalsko dolino in sebe tja
od Drave odtrgali od Jugoslavije, zato tak
halo, Italijani so na Trbižu vse vojske biv-
še Avstro - Ogrske internirali.

Z JUZNEGA KOROŠKEGA.

V »Slov. Narod« od 21. novembra t. l.
je objavljen nejasen članek o razmerah
v moški dolini na Koroškem. Tamu je tako-
le: Od Spodnjega Dravograda pa do Crne
čež 35 km) je vlada prve dneve novem-
brska grozna anarhija. Delavci tovarne v
Guštanju, premogokopni delavci iz Leš in
Prevalj in pa delavci svinokopca v Moži-
cah in Črni (več tisoč po številu) so usta-
vili delo. Začeli so rekvirirati vojaške
transporte, ropali in uničili so vse trgo-
vine, kmetom pa so odpeljali živino. Ljud-
stvo je bilo zbegano, nekaj jih je zbežalo
na Stajersko. Občne so zaprosile Celovec
za pomoč, a ko je bila moška dolina v
največji stiski, ni imel celovški »Wehr-
schusse za nje pomoči. Vojaški oddelek 87.
pešpolka je prišel 6. novembra iz Celja in
zasedel od Spodnjega Dravograda do Crne
celo dolino. Delavstvo je zopet začelo de-
lati, 90 največjih roparskih voditeljev je
odposlalo v Celje. Vojaški oddelek je zase-
gel 434 vagonov svinca in več vagonov pre-
moaga. Celovški Nemci so hoteli ustanoviti
potem v moški dolini »Bürgerwehr«, kate-
ro je pa jugoslovansko vojaštvo razpustilo.
Po celi moški dolini vlada mir in red. Raz-
občinskih hiš visijo slovenske zastave. Vo-
jaškemu oddelku iz Celja se je pridružil
zadnji čas še oddelek srbske vojske.

Narodni svet v Trstu razpuščen.

Slavj. čitalnica zapečaten.

Trst, 23. novembra. (K. u.) Tu-
kajšnji krajevni Narodni svet je bil danes
razpuščen.

Trst, 23. novembra. (K. u.) Pred-
sednik krajevnega Narodnega sveta
dr. Rybaf in nekaj drugih članov iste-
ga so bili za danes zjutraj pozvani na
kvesturo (polico). Ker je dr. Rybaf
odsoten, je na kvesturo šel dr. Wilfan.
Tam se mu je naznanilo, da je guver-
ner z ozirom na to, da so italijanske
čete zasedle ozemlje do demarkacijske
črte in z ozirom na vojaško varnost
odredil, da se ima tukajšnji krajevni
Narodni svet razpustiti. Ko se je bilo

nerjevem dopisu nič rečeno o zapori prostorov, je vsekakor omejen nadporočnik lo naredbo stčasno naznanil. Ni puštil, da bi se dr. Wilian in Miklavc ali samo eden od njih odstranil, vzjel je s seboj 4 karabinerje in šel takoj v prostore Narodnega Sveta v Slovenski čitalnici, dal odstraniti vse, ki so se tam nahajali, in stavil na izhode pečate, odredil, da bodo karabinerji stražili njih izhode po dnevu in po noči. To se je ravnanje izvršilo in se ne more poročati o daljših odredbah, ker se bodo člani Narodnega Sveta posvetovali šele popolne o daljših korakih. Vsekakor se vložil proti razpustu Narodnega Sveta protest pri guvernerju in se poskrbi, da se po možnosti stvar izve tudi zunaj. Prosi se, da se isto stori tudi tam in pošlje prepis v Zagreb.

V Trstu, dne 23. novembra 1918.
Dr. Wilian I. r.

SPOVADI V ŠT. VIDU PRI VIPAVI.
V Št. Vidu pri Vipavi je ostalo precej vojakov doma. Italijani so jih hoteli internirati, čemur so se vojaki uprli. Prišlo je do spopada, v katerem je tekdajski kjer. Možejo so se umaknili na Nanos, tudi so se ukopali. Oboroženi so s puškami in imajo sabo tudi strojne puške. Italijani so na to vzeli za talce župana Josipa Zgurja, upokojenega nadučitelja Janka Rudolfa in župnika. Zupnik jim je utekel.

ITALIJANSKA NASILSTVA V BAKRU.
Bakar, 25. novembra. V noči od 22. na 23. novembra so s sodelovanjem italijanskih vojakov razni temni elementi sneli table s hrvaškimi napismi na trgovinah in javnih poslopih.

ITALIJANI NA MALEM LOŠINJU.
Bakar, 25. novembra. Dne 23. novembra sta pripili na Mali Lošinj dve italijanski torpedovki ter izkrali vojaštvo, ki je otok zasedlo. Častniki so izjavili, da ostane otok v trajni posesti Italije.

Poročila iz Dalmacije.

Deželna vlada v Splitu je prejela od vojnega guvernerja v Dubrovniku nastopno brzojavko: Iz dubine moje srpske duše blagodarim zemaljski vladi na rodoljubnem telegramu, koji sam danas primio, a kojim mi stavila na razpoloženje sve domaće jugoslavenske čete i vojne organe u Dubrovniku i dubrovačkoj vojnoj oblasti. U trenutku, kad vojna kralja Petra na molbu Narodnog Vijeća Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu uzima u svoje ruke svu vojnu vlast u Dalmaciji, ona se duboko klanja vrlim rodoljubima, od starije borca za narodno pravo, velikim narodnim mučenicima u Zemaljskoj Vladi i kličie: Da five tvorci slobodne Dalmacije! Slava im u vjekove! Živjela naša zajednička otačbina, slobodna i moćna država Srba, Hrvata i Slovenaca! Vojni guverner Dubrovnika, bivši otpravnik poslova Njegovega Veličanstva kralja Petra. — Kapetan prve klase Milan V. Gjorgjević. — Glede prehrane v Dalmaciji se poročajo iz Hrvatske se je sedaj pričelo pošiljati moko. Deželnemu oskrbovališču v Zagrebu je nakazano devet in pol milijona kron za antičepno plačevanje faktor za moko, žito in eventualno drugo hrano ki je obljubljena, kakor krompir, ječmen, fižol, s strani bosanske vlade se pričakuje nekaj pšenice in koruze preko kontingenta. Glede preskrbe z mesom stanje ni klično. Bosenska vlada bo dovolila mesočno precejšnje število živine. Sladkor iz Češke pride, ko se promet vzpostavi. Olla je za domače potrebe. — Italijanski mornariški poveljnik Millo je imel pogovor z odborniki Nar. Vijeća, tekom katerega je povdarjal, da prihaja kot poverjenik entente in Amerike v izključni misli da bovdrževal mir in red. Odborniki so odgovorili, da ostajajo pri protestu proti okupaciji. Admiral je zahteval od odbora pošteno in lojalno kooperacijo za vzdrževanje miru in reda. Glede pomorskih zastav je izjavil admiral Millo, da morajo brodovi v okupacijski zoni nositi jugoslavensko zastavo, na prvem jabolku pa mora vibrati italijanska. Glede lista »Nova Doba« je izjavil, da mora pisanje tega lista razpusti strasti prebivalstva proti Italiji in bi moglo priti do izgredov proti Italijanom, zbog česar bi moral zabraniti list v okupiranem ozemlju. — V Splitu so pozdravili najsrčnejše došle francoske mornarje. Prišlo je do ljubeznivih prizorov. Gostje so bili povabljeni na lunch. Dr. S. m. o. d. l. a. k. je govoril hrvaško in francosko, naglašajoč narodno jedinstvo, da mi hočemo eno vlado in eno državo. V francoskem delu svojega govora se je bavil s pretenzijami Italije. Narod se je rešil enega jarma, sedaj naj bi prišel pod drugi jarem, pod Italijanski. Mi upamo, da bo značala pravica, ako ne, se dvigne vse narod od deteta do starca in se bo bojeval za konečno svobodo. Prosti francoske goste, da sporoče svojemu narodu o razpoloženju, ki vlada v Dalmaciji. Francoski korvetni častnik Brunete je izjavil, da mu vojaški položaj narekuje gotovo rezervno ali da more zagotoviti Jugoslovane simpatiji, ki jih uživajo pri francoskem narodu. Dvignil je čašo in napil procvitu Jugoslavije.

Poročila iz Dalmacije.

Deželna vlada v Splitu je prejela od vojnega guvernerja v Dubrovniku nastopno brzojavko: Iz dubine moje srpske duše blagodarim zemaljski vladi na rodoljubnem telegramu, koji sam danas primio, a kojim mi stavila na razpoloženje sve domaće jugoslavenske čete i vojne organe u Dubrovniku i dubrovačkoj vojnoj oblasti. U trenutku, kad vojna kralja Petra na molbu Narodnog Vijeća Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu uzima u svoje ruke svu vojnu vlast u Dalmaciji, ona se duboko klanja vrlim rodoljubima, od starije borca za narodno pravo, velikim narodnim mučenicima u Zemaljskoj Vladi i kličie: Da five tvorci slobodne Dalmacije! Slava im u vjekove! Živjela naša zajednička otačbina, slobodna i moćna država Srba, Hrvata i Slovenaca! Vojni guverner Dubrovnika, bivši otpravnik poslova Njegovega Veličanstva kralja Petra. — Kapetan prve klase Milan V. Gjorgjević. — Glede prehrane v Dalmaciji se poročajo iz Hrvatske se je sedaj pričelo pošiljati moko. Deželnemu oskrbovališču v Zagrebu je nakazano devet in pol milijona kron za antičepno plačevanje faktor za moko, žito in eventualno drugo hrano ki je obljubljena, kakor krompir, ječmen, fižol, s strani bosanske vlade se pričakuje nekaj pšenice in koruze preko kontingenta. Glede preskrbe z mesom stanje ni klično. Bosenska vlada bo dovolila mesočno precejšnje število živine. Sladkor iz Češke pride, ko se promet vzpostavi. Olla je za domače potrebe. — Italijanski mornariški poveljnik Millo je imel pogovor z odborniki Nar. Vijeća, tekom katerega je povdarjal, da prihaja kot poverjenik entente in Amerike v izključni misli da bovdrževal mir in red. Odborniki so odgovorili, da ostajajo pri protestu proti okupaciji. Admiral je zahteval od odbora pošteno in lojalno kooperacijo za vzdrževanje miru in reda. Glede pomorskih zastav je izjavil admiral Millo, da morajo brodovi v okupacijski zoni nositi jugoslavensko zastavo, na prvem jabolku pa mora vibrati italijanska. Glede lista »Nova Doba« je izjavil, da mora pisanje tega lista razpusti strasti prebivalstva proti Italiji in bi moglo priti do izgredov proti Italijanom, zbog česar bi moral zabraniti list v okupiranem ozemlju. — V Splitu so pozdravili najsrčnejše došle francoske mornarje. Prišlo je do ljubeznivih prizorov. Gostje so bili povabljeni na lunch. Dr. S. m. o. d. l. a. k. je govoril hrvaško in francosko, naglašajoč narodno jedinstvo, da mi hočemo eno vlado in eno državo. V francoskem delu svojega govora se je bavil s pretenzijami Italije. Narod se je rešil enega jarma, sedaj naj bi prišel pod drugi jarem, pod Italijanski. Mi upamo, da bo značala pravica, ako ne, se dvigne vse narod od deteta do starca in se bo bojeval za konečno svobodo. Prosti francoske goste, da sporoče svojemu narodu o razpoloženju, ki vlada v Dalmaciji. Francoski korvetni častnik Brunete je izjavil, da mu vojaški položaj narekuje gotovo rezervno ali da more zagotoviti Jugoslovane simpatiji, ki jih uživajo pri francoskem narodu. Dvignil je čašo in napil procvitu Jugoslavije.

Vesti iz Idrije.

Vest ponedeljkovega »Slov. Naroda«, da so Italijani zasedli Idrijo odgovarja resnici, Italijani so zasedli vse urade in občina je podrejena italijanskemu voj. poveljstvu. Italijanov je v Idriji gotovo nad 2000 z generalom na čelu. Tukajšnji Narodni svet je proti zasedbi pismeno protestiral v slovenskem in francoskem jeziku. Dne 19. t. m. so Italijani razpustili N. S. in vsa društva. Italijanski častniki izjavljajo, da prihajajo v Idrijo po nalogo entente in da se ne vtičajo v politiko. Mnenja pa so, da okupacija ne bo dolgo trajala. Moštvo in častniki si žele čimprej domov, zlasti, ker vidijo, da jim prebivalstvo ni posebno naklonjeno. Raz grad veje italijanska tricolora, raz mestne hiše pa slovenska trobojnica. Na pošti sprejemajo samo še pisma, brzojavni in telefonski promet je že teden dni popolnoma ustavljen. Zborovanja so prepovedana. Tudi denarno pošiljanje ne grede več. Dne 19. t. m. so bili rekvirirani vsi avtomobili. Italijansko armadno poveljstvo je izdalo oklic, da se mora vse moštvo in častništvo, ki se je po 24. oktobra letos vrnilo v od italijanskih trup zasedeno zono, ostati v svojem bivališču, dokler se ga eventualno ne bode vrstilo v italijansko armado; mora odstraniti vse vojaške znake in odklopvanja. Kar se tiče častnikov in moštva, ki imajo svoja bivališča v okupiranem ozemlju, se določa, da so podvrženi že ob-

javljenim odredbam, ker se jih bode sicer interniralo kot vojne vjetnike. Takoj nato je bil izdan razglas, da se morajo vsi častniki in vojaki, ki so se vrnili po 24. oktobru, nemudoma javiti v občinski uradu. Razglasen je tudi preki sod, s katerim se prepoveduje nositi orožje, oziroma zahteva oddaja orožja. Odhod iz mesta je dovoljen le proti pos. legitimaciji, ki se pa izda samo v tem slučaju, če županstvo potrdi, da se dotičnik ne bode več vrnil v zasedeno ozemlje. Najbolj je prizadet ves sodni okraj po odredbi, s katero se prepoveduje, da prebivalstvo ne sme prekoračiti demarkacijske črte. Tako na pr. ne morejo žirovci v Idrijo, oziroma Idričani v Žiri, ker teče meja na Razpotju. Danes je nek kmet hotel z voznikom po zdravniku v Idrijo, pa se zdravniku kljub osebni prošnji ni dovolilo obiskati bolnika, ki je ležal izven okupirane ozemlja. Na zdravniškovo pripombo, da utegne bolnik umreti brez zdravniške pomoči, je dotični častnik mačnokrvno odvrnil, da to nič ne stori, ker je v vojni itak umrlo neštivilno ljudi. Pa tudi glede prehrane utegne imeti ta odredba nedoglednih posledic, ker je Idrija preskrbljena z živilni komaj za teden dni, Italijani pa živila dolga samo obljubljajo, pripeljali niso še ničesar za prebivalstvo. V splošnem se na mora potrditi, da se Italijani doslej vedejo povsem korektno. Kako bo znanepri, seveda ne vemo. Želimo si pa vsi, da bi se italijansko vojaštvo zamenalo s srbskim, francoskim, angleškim ali ameriškanskim, ker Italijanom ne zaupamo. Ravno so nabili razglas, s katerim se določa, da je naša krona vredna le 40 centesimov.

Hindenburg na kolenih.

Berolin, 22. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča: Generalfeldmaršal von Hindenburg je 20. t. m. sodni državnemu vodstvu nastopno brzojavko iz Velikega glavnega stana in v gradu Wilhelmshöhe: Poverništvo za premirje poroča, da je stališče sovražnih članov poverništva, posebno francoskih odklanilciotiče, da sovražniki nadalje zahtevajo nemogoče stvari in da ni izključeno, da bodo našli Francozi pravnih razlogov za obnovitev boja. Izrecno moram povdarjati, da nemška vojska vsled trdih premirnih pogovov in pod vtiskom dogodkov v domovini nikakor ne more obnoviti boja. Bojevati se ne bi mogli niti proti francoski armadi sami. Smatram za svojo dolžnost, naglašati to tudi radi tega, ker izhaja iz izjav sovražnih listov, da hočejo sovražne vlade skleniti mir le s tako nemško vlado, ki bi se opirala na večino naroda.

Iz bratske Češke.

Češka legija na potu domov. Bakar, 24. novembra. Na krovu ladje parobrodne družbe »Adriac.« »Zrinski«, se je pripeljala semkaj pod italijansko zastavo češko-slovaška legija, ki se je borila na vzhodni fronti proti Avstriji. Steje 2000 mož. Povratak čeških čet z zapadne fronte. Praga, 23. novembra. Češki korespondenčni urad javlja: Na povratku z zapadne fronte v Prago se nahajata bivša avstro-ogrška divizija št. 106. obstoječa iz črnovojniških pešpolkov št. 6, 25, 31, 32. Moštvo teh polkov je večinoma češke in poljske narodnosti. Na poti proti Renu so dospeli do mesta Mannheim. Povsod sprejemajo bivše avstro-ogrške čete zelo prijazno ter jih mestoma celo pogoste. Nikjer ni opažati kakega narodnega sovraštva, čeprav ima moštvo češke zastave in kokarde.

Iz Madžarske.

Požun, 24. novembra. (K. u.) Na današnjem shodu pod predsedstvom župana, katerega so se udeležili vsi uradni, kulturni in gospodarski organi mesta, je bil enozlastno sprejet sklep, v katerem se protestira proti odcepitju Požuna od ogrskega državnega telesa in proti prikloptvi Nemški Avstriji ali Česloslovaški državi. Od 78.325 prebivalcev mesta govori le 14,9% slovaški materin jezik. Budimpešta, 22. novembra. (K. u.) Ogrska narodna vlada objavila od nje izdelano narodno postavo, člen 1. od leta 1918 o volilni pravici za narodno skupščino ter o municipalni in občinski volilni pravici. Postava obsega nastopne določbe: Volilna pravica za narodno skupščino pristaša vsakemu moškemu, ki je dovršil 21. leto in ki je najmanj 6 let ogrski državljan, ter vsaki ženski, ki je dovršila 24. leto in ki je najmanj 6 let ogrska državljanica in ki zna v enem domačem jeziku brati in pisati. Za člana narodne skupščine je lahko izvoljen brez razlike spola vsakdo, ki ima ob času volitve aktivno volilno pravico, ako je dovršil 24. leto. Za člana narodne skupščine ne more biti voljen tisti, ki je izključen od aktivne volilne pravice. Vsakdo, ki je uravničen voliti, ima samo en glas. Volitev se vrši po občinah, oziroma no volitvenih četih neposredno in tajno. Narodna vlada mora izdati vse izvršilne določbe k tej postavi, kakor n. pr. dozgodovitev volilnih list.

Iz Avstrije.

Bivši cesar Karol bolan. Dunaj, 23. novembra. Kakor se poroča iz Eckartsaua, je obelol bivši cesar Karol na težki duševni depresiji. Po cele ure sedi nepremično pred pisalno mizo ter strmi pred se. Ničče ga ne sme motiti, tudi več bivših visokih državnikov je bilo odslovljenih. Vsled bolezni bivšega cesarja je težko prizadeta tudi bivša cesarica. Italijani v Inomostu. Inomost, 24. novembra. (K. u.) Tekom večerašnega popoldneva in večera je prišlo semkaj le par sto Italianov. Konica, kolearji, pehota in nekaj avtomobilov, med njimi tudi en oklopni avtomobil. Vkorakanje se je vršilo brez kakega pripetljaja. Promet v mestu se vrši kakor navadno v polnem miru in redu. Inomost, 24. novembra. (K. u.) Kakor se čuje na pristoinem mestu, je do sedaj javljenih 15.000 mož italijanskih čet, ki bodo zasedle ozemlje med Halom na Tirolskem do Zirla (izvzemši Zirli; nahajala se tam precej italijanskih beguncev). V mesto Inomost samo pridele 4000—5000 mož.

Iz bratske Poljske.

Varšava, 23. novembra. V neki izjavi začasne ljudske vlade Poljske republike se bere med drugim: Smo začasna vlada, ki hoče za blaginjo poljskega naroda in poljske države delovati dotle, ko se sestane ustavotvorna skupščina. Ustavotvorna skupščina, ki naj izide iz splošne, enake, direktne, tajne in sorazmerne volilne pravice vseh državljanov in državljanek, ki so skončali starostno leto, se skliče početkom prihodnjega leta. Termin za volitve je določen na izadnjo nedeljo januarja 1919. Končnojavno združenje vseh od Poljaka naseljenih dežela in pa onih ozemelj, ki se svobodno žele pridružiti Poljski, smatramo za eno svojih poglavitnih nalog. Skušali smo preprečiti narodnostne ali verske spore. Skušali bomo doseči in vdržati prijateljske odnoseje do vseh držav. Za obrambo meja bomo sestavili armado. Začasni spori zaradi meja naj se ne vodijo v ljute narodnostne borbe. Za trdno upamo, da bodo demokracije, Poljske, Litve, Bele Rusije, Ukrajine, Češko - slovaške države, Ogrske in Nemčije omogočile mirno sožitje svobodnih, enakopravnih narodov. Z ozirom na notranjo politiko smatra vlada za njuno, da se izdelajo načrti za ustavotvorno skupščino, ki naj uredi razlastitev posestev in razdelitev zemlje med delajoči narod.

Krakov, 23. novembra. V dopisu varšavskemu nadškofu je Vatikan oficijelno priznal neodvisnost Poljske. Obenem se je napovedalo imenovanje nadškofa Kakowskega za kardinala.

Varšava, 23. novembra. (K. u.) Pil-sudski je v nekem razglasu izjavil, da je svojo službo kot minister vojaških zadev odložil in si popolnoma pridržal vrhovno poveljstvo nad poljsko vojsko.

Varšava, 22. novembra. (K. u.) Kakor poroča poljska brzojavna agencija, je odredilo železniško ministristvo uvedbo osemurnega delavnika v železniški službi na vsem poljskem ozemlju.

Iz Madžarske.

Požun, 24. novembra. (K. u.) Na današnjem shodu pod predsedstvom župana, katerega so se udeležili vsi uradni, kulturni in gospodarski organi mesta, je bil enozlastno sprejet sklep, v katerem se protestira proti odcepitju Požuna od ogrskega državnega telesa in proti prikloptvi Nemški Avstriji ali Česloslovaški državi. Od 78.325 prebivalcev mesta govori le 14,9% slovaški materin jezik.

Budimpešta, 22. novembra. (K. u.) Ogrska narodna vlada objavila od nje izdelano narodno postavo, člen 1. od leta 1918 o volilni pravici za narodno skupščino ter o municipalni in občinski volilni pravici. Postava obsega nastopne določbe: Volilna pravica za narodno skupščino pristaša vsakemu moškemu, ki je dovršil 21. leto in ki je najmanj 6 let ogrski državljan, ter vsaki ženski, ki je dovršila 24. leto in ki je najmanj 6 let ogrska državljanica in ki zna v enem domačem jeziku brati in pisati. Za člana narodne skupščine je lahko izvoljen brez razlike spola vsakdo, ki ima ob času volitve aktivno volilno pravico, ako je dovršil 24. leto. Za člana narodne skupščine ne more biti voljen tisti, ki je izključen od aktivne volilne pravice. Vsakdo, ki je uravničen voliti, ima samo en glas. Volitev se vrši po občinah, oziroma no volitvenih četih neposredno in tajno. Narodna vlada mora izdati vse izvršilne določbe k tej postavi, kakor n. pr. dozgodovitev volilnih list.

Iz Avstrije.

Bivši cesar Karol bolan. Dunaj, 23. novembra. Kakor se poroča iz Eckartsaua, je obelol bivši cesar Karol na težki duševni depresiji. Po cele ure sedi nepremično pred pisalno mizo ter strmi pred se. Ničče ga ne sme motiti, tudi več bivših visokih državnikov je bilo odslovljenih. Vsled bolezni bivšega cesarja je težko prizadeta tudi bivša cesarica.

Iz bratske Češke.

Češka legija na potu domov. Bakar, 24. novembra. Na krovu ladje parobrodne družbe »Adriac.« »Zrinski«, se je pripeljala semkaj pod italijansko zastavo češko-slovaška legija, ki se je borila na vzhodni fronti proti Avstriji. Steje 2000 mož. Povratak čeških čet z zapadne fronte. Praga, 23. novembra. Češki korespondenčni urad javlja: Na povratku z zapadne fronte v Prago se nahajata bivša avstro-ogrška divizija št. 106. obstoječa iz črnovojniških pešpolkov št. 6, 25, 31, 32. Moštvo teh polkov je večinoma češke in poljske narodnosti. Na poti proti Renu so dospeli do mesta Mannheim. Povsod sprejemajo bivše avstro-ogrške čete zelo prijazno ter jih mestoma celo pogoste. Nikjer ni opažati kakega narodnega sovraštva, čeprav ima moštvo češke zastave in kokarde.

Iz bratske Poljske.

Varšava, 23. novembra. V neki izjavi začasne ljudske vlade Poljske republike se bere med drugim: Smo začasna vlada, ki hoče za blaginjo poljskega naroda in poljske države delovati dotle, ko se sestane ustavotvorna skupščina. Ustavotvorna skupščina, ki naj izide iz splošne, enake, direktne, tajne in sorazmerne volilne pravice vseh državljanov in državljanek, ki so skončali starostno leto, se skliče početkom prihodnjega leta. Termin za volitve je določen na izadnjo nedeljo januarja 1919. Končnojavno združenje vseh od Poljaka naseljenih dežela in pa onih ozemelj, ki se svobodno žele pridružiti Poljski, smatramo za eno svojih poglavitnih nalog. Skušali smo preprečiti narodnostne ali verske spore. Skušali bomo doseči in vdržati prijateljske odnoseje do vseh držav. Za obrambo meja bomo sestavili armado. Začasni spori zaradi meja naj se ne vodijo v ljute narodnostne borbe. Za trdno upamo, da bodo demokracije, Poljske, Litve, Bele Rusije, Ukrajine, Češko - slovaške države, Ogrske in Nemčije omogočile mirno sožitje svobodnih, enakopravnih narodov. Z ozirom na notranjo politiko smatra vlada za njuno, da se izdelajo načrti za ustavotvorno skupščino, ki naj uredi razlastitev posestev in razdelitev zemlje med delajoči narod.

čila in po razmerju blaginjskih sredstev, ki so na razpolago, tudi v zamenj. Ta odredba bo veljavna izza dne objave.

Dunaj, 23. novembra. Glede preskrbe s premogom se je izjavil poslanik Tusar sodniku »Fremdenblatta«: Vsled svoječasno ustavljenega prometa med različnimi evropskimi državami smo morali rabiti na mesto nemškega premoaga ostrovske premoage. Vsled tega je bilo pošiljanje ostrovskega premoaga na Dunaju docela ustavljeno. S premogom iz karvinskega okoliša, ki je v poljskih rokah, seveda ne moremo razpolagati. Vsled težke poslednje časovle glede premoage iz Severne Češke, ki je v rokah nemškega dela Češke, smo morali rabiti ostrovske premoage tudi za železnice. Sedaj upamo, na krajšjo rešitev teh težkoti, ker je, kakor čujem, že na potu prusko-sleski premog in ker je med nami in Prusijo že rešeno vprašanje radi vagonov. Ravnotako se nam je posrečilo dobiti premog za naše železnice iz severne Češke; zato bo ostravski premog zopet na razpolago Nemški Avstriji. Pravtako garantiramo tudi prosti prevoz karvinskega premoaga na Dunaj. Položaja ne smatram več neugodnega, ker je treba sedaj rešiti prometno-tehnična vprašanja, ne pa političnih.

Dunaj, 23. novembra. Glede preskrbe s premogom se je izjavil poslanik Tusar sodniku »Fremdenblatta«: Vsled svoječasno ustavljenega prometa med različnimi evropskimi državami smo morali rabiti na mesto nemškega premoaga ostrovske premoage. Vsled tega je bilo pošiljanje ostrovskega premoaga na Dunaju docela ustavljeno. S premogom iz karvinskega okoliša, ki je v poljskih rokah, seveda ne moremo razpolagati. Vsled težke poslednje časovle glede premoage iz Severne Češke, ki je v rokah nemškega dela Češke, smo morali rabiti ostrovske premoage tudi za železnice. Sedaj upamo, na krajšjo rešitev teh težkoti, ker je, kakor čujem, že na potu prusko-sleski premog in ker je med nami in Prusijo že rešeno vprašanje radi vagonov. Ravnotako se nam je posrečilo dobiti premog za naše železnice iz severne Češke; zato bo ostravski premog zopet na razpolago Nemški Avstriji. Pravtako garantiramo tudi prosti prevoz karvinskega premoaga na Dunaj. Položaja ne smatram več neugodnega, ker je treba sedaj rešiti prometno-tehnična vprašanja, ne pa političnih.

Prevat na Nemškem.

Rotterdam, 23. novembra. (K. u.) Kakor poroča »Nieuwe Rotterdamse Courant«, je predlagal bivši ameriški poslanik na Dunaju Penfil, naj internirajo nemškega cesarja na Vražjem otoku. London, 21. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: Danes so predali devet nemških oklopnic, pet bojnih križark, sedem lahkih križark in petdeset rušilcev. Domenjenem številu manjka ena oklopnica, ena oklopna križarka in ena lahka križarka. Izjavilo se je pa, da se te ladje predajo kasneje. Lahka križarka je zadela na vojniški preko Severnega morja na mino in se je potopila. Veliko brodovje je spremlilo nemške ladje od izvira Firth of Forth, kjer ostane preko noči, da potem odpluje v Seapo. London, 23. novembra. (K. u.) »Weekly Dispatch« poroča, da se položaj bivšega cesarja Viljema nemara že jutri izpremeni. Aliiranci vedo natančno, kaj se godi na gradu Amerongen. Lahko bi dokazali, da je bivši cesar faktor, katerega v političnih stvareh Nemčije ne kaže zanemarjati. Clemenceau je storil gotove ukrepe, ki najbrž ne bodo brez upliva na Viljemov položaj. Uspeh bo znabiti že v nekaj dneh znan. Berlin, 22. novembra. (K. u.) »Lokal-anzeiger« poroča o vojnem činu nemške posadke pred Lodzem: 17000 nemških vojakov vseh plemen se je peš in z orožjem prebilo iz Lodza v Nemčijo. Predsedniki vojaškega sveta so dospeli večeraj iz Oelsa v Berlin in so izjavili nastopno: Generalni guverner von Bessler je zapustil na nagloma pomoči s častniki čete. Nemško-poljski častniki so nato odšli k Poljakom. Kjer so se dale nemške čete razorožiti, tam so jih oropali do srajce. Čete iz Lodza so odkorakale s priljago in z orožjem kot bojno; se vojska pod poveljstvom vojaškega sveta in z zavarovalnimi oddelki, kakor v sovražnem ozemlju. Pri Sieradzu so si izvojevale v boju z ročnimi granatami proti poljskim legionarjem prehod preko Warthe. Zastoji so poizkušali častniki črnovojniškega polka, da one primorajo oddati orožje Poljakom. Uvaževali so to ravno tako malo, kakor opomin vojaških svetov na meji, ki so v zvezi s Poljakom. Ti nemški vojaki, ki so se vrnili v domovino, so overjeni, da je nemški narod vsled bojazljivosti in izdajstva izgubil velikanske zaloge orožja in živil.

Prevat na Nemškem.

Rotterdam, 23. novembra. (K. u.) Kakor poroča »Nieuwe Rotterdamse Courant«, je predlagal bivši ameriški poslanik na Dunaju Penfil, naj internirajo nemškega cesarja na Vražjem otoku. London, 21. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: Danes so predali devet nemških oklopnic, pet bojnih križark, sedem lahkih križark in petdeset rušilcev. Domenjenem številu manjka ena oklopnica, ena oklopna križarka in ena lahka križarka. Izjavilo se je pa, da se te ladje predajo kasneje. Lahka križarka je zadela na vojniški preko Severnega morja na mino in se je potopila. Veliko brodovje je spremlilo nemške ladje od izvira Firth of Forth, kjer ostane preko noči, da potem odpluje v Seapo. London, 23. novembra. (K. u.) »Weekly Dispatch« poroča, da se položaj bivšega cesarja Viljema nemara že jutri izpremeni. Aliiranci vedo natančno, kaj se godi na gradu Amerongen. Lahko bi dokazali, da je bivši cesar faktor, katerega v političnih stvareh Nemčije ne kaže zanemarjati. Clemenceau je storil gotove ukrepe, ki najbrž ne bodo brez upliva na Viljemov položaj. Uspeh bo znabiti že v nekaj dneh znan. Berlin, 22. novembra. (K. u.) »Lokal-anzeiger« poroča o vojnem činu nemške posadke pred Lodzem: 17000 nemških vojakov vseh plemen se je peš in z orožjem prebilo iz Lodza v Nemčijo. Predsedniki vojaškega sveta so dospeli večeraj iz Oelsa v Berlin in so izjavili nastopno: Generalni guverner von Bessler je zapustil na nagloma pomoči s častniki čete. Nemško-poljski častniki so nato odšli k Poljakom. Kjer so se dale nemške čete razorožiti, tam so jih oropali do srajce. Čete iz Lodza so odkorakale s priljago in z orožjem kot bojno; se vojska pod poveljstvom vojaškega sveta in z zavarovalnimi oddelki, kakor v sovražnem ozemlju. Pri Sieradzu so si izvojevale v boju z ročnimi granatami proti poljskim legionarjem prehod preko Warthe. Zastoji so poizkušali častniki črnovojniškega polka, da one primorajo oddati orožje Poljakom. Uvaževali so to ravno tako malo, kakor opomin vojaških svetov na meji, ki so v zvezi s Poljakom. Ti nemški vojaki, ki so se vrnili v domovino, so overjeni, da je nemški narod vsled bojazljivosti in izdajstva izgubil velikanske zaloge orožja in živil.

Razne vesti.

Pogajanja radi prehrane v Belgradu. Belgrad, 25. novembra. Semkaj sta pripelala Adolf Ribnikar in Milan Kramer, da stopita v stik s srbskimi upravnimi oblastmi glede prehrane in preskrbe z živili slovenskih dežela. Pogajanja so imela ugoden uspeh. V soboto popoldne in je sprejel prestolonaslednik Aleksander. Ribnikar mu je naslikal obupen gospodarski položaj v slovenskih pokrajinah ter ga prosil, naj bi srbska vlada po možnosti pomagala preskrbeti slovensko prebivalstvo s potrebnimi živili. Prestolonaslednik se je izredno zanimal zlasti za gospodarske razmere v naših krajih in je obljubil, da bo Srbija zastavila vse svoje sile, da se čim najpreje preskrbi slovensko prebivalstvo z vsemi potrebnimi živili.

Razne vesti.

Pogajanja radi prehrane v Belgradu. Belgrad, 25. novembra. Semkaj sta pripelala Adolf Ribnikar in Milan Kramer, da stopita v stik s srbskimi upravnimi oblastmi glede prehrane in preskrbe z živili slovenskih dežela. Pogajanja so imela ugoden uspeh. V soboto popoldne in je sprejel prestolonaslednik Aleksander. Ribnikar mu je naslikal obupen gospodarski položaj v slovenskih pokrajinah ter ga prosil, naj bi srbska vlada po možnosti pomagala preskrbeti slovensko prebivalstvo s potrebnimi živili. Prestolonaslednik se je izredno zanimal zlasti za gospodarske razmere v naših krajih in je obljubil, da bo Srbija zastavila vse svoje sile, da se čim najpreje preskrbi slovensko prebivalstvo z vsemi potrebnimi živili.

Sprejem francoskih častnikov v Zagrebu.

Zagreb, 25. novembra. (N. O. Včera) so se semkaj pripeljali general Tranie in mnogo francoskih častnikov. Na državnem kolodvoru je bil svečanosten sprejem. V imenu vlade je pozdravil francoske častnike poveljnik za narodno obrano dr. Mate Drinković, v imenu mesta Zagreba Milan Kresić, v imenu celokupnega jugoslovanskega naroda pa pisatelj Rikard Katalinić-Jeretov. V svojem francoskem govoru je Katalinić slavil junaštvo francoskih vojakov, ki so si izvojevali pri Verdunu in ob Marni nesmrtno slavo. Poveleval je Francijo kot zavezništvo svobode in pravice ter se zahvaljeval vsemu francoskemu narodu kot idealnemu zavezniku zlasti potlačenihi malih narodov. Na pozdrav je odgovoril Tranie, poudarjajoč, da je Francija vseleti smatrala za svoto dolžnost, da štiti predvsem brezmočne male narode. Z vse ljubeznivo podpira sedaj tudi jugoslovanska stremjenja, ker se je uveljavila, da so pravica. Na to se je vršil na čast francoskih ofitirjev v Palast hotelu banket, katerega so se udeležili srbski častniki, na čelu jim polkovnik Milan Pribičević, kot zastopnik Narodnega vijeća Svetozar Pribičević, kot zastopnik zagrebskega mesta Milan Kresić, kot zastopnik Slovencev dr. Boris Zarnik, pisatelj Rikard Katalinić-Jeretov in mnogo drugih odličnih oseb. V razgovoru se je francoskim častnikom pojasnjeval mučen položaj jugoslovanskega naroda na zasednem teritoriju od Gorice do Dalmacije. Francoski ofitirji so se zlasti interesirali za naše narodne meje in naša pristanišča. O vseh teh vprašanjih so dobili točne in izčrpne informacije.

ENTENTA PROTI BOLJŠEVIKOM.

Stockholm, 23. novembra. (Kor. ur.) List »Helsingin Sanomat« je izvedel ba je od nekega ententnega diplomata, da se

takozvano državopravno. Kaj bi s tem dosegli? Ničesar drugega, kakor novo državno tvorbo, ki bi nosila v sebi tudi vse kraljevine, kakoršne je imela prejšnja Avstrija. V obeh slučajih bi nastala nova država, ki bi lahko postala plen tujih teženj in s tem bi bili nakrat osvobodjeni že vsi pridobilni sadovi te dolge, mučne in krvave borbe. Naš ideal je: centralistična, enotna in edinstvena država s popolnoma enakimi pravicami za vsa tri plemena ali, ako hočete, za vse tri narode.

Politične vesti.

— Radičeva skupščina v Zagrebu. Danes se vrši tu skupščina Radičeve seljačke stranke. Kaj je Radič na skupščini skuhal, še ni znano.

— Socijaldemokratski shod v Zagrebu. Včeraj se je vršil tu socijaldemokratski shod, na katerem so govorili Vitomir Korač, Anton Kristan in Živko Topalović, član vodstva socijaldemokratske stranke v Srbiji. Korač je govoril priložnostno, ki so bili do včeraj črnožolti in petolizici Habsburžanov, a so sedaj navidezno najskrajnejši republikanci. Anton Kristan je govoril o bojiščevizmu in dokazoval, da se ga pri nas krivo razume. Topalović je razpravljal o vzrokih razpada Avstro-Ogrske in o srbsko-hrvatskih odnosih.

— Poslanec Hrvoji izstopil iz Starčevičeve stranke. Hrvatski listi javljajo, da je poslanec Dragotin Hrvoji izstopil iz Starčevičeve stranke, ker se ne strinja s stranko v taktičnih, načelnih in programatičnih vprašanjih. Njegov program je svobodna hrvatska država v federativni zvezi Jugoslavije. Hrvoji je vstopil v Radičovo seljačko stranko.

— Jugoslovanska legija v srbski vojski je štela okrog 55 do 60.000 jugoslovanskih prostovoljcev. Na solunsko fronto je došla deloma iz Odese, deloma iz Amerike in Italije. Iz Amerike se prihajale v Solun hrvatske, slovenske in srbske čete. Ameriški Hrvati so prihajali v organizovanih četah, ki so se imenovale »Zrinjski«, »Kadić - Miošić«, »Tomislav« itd. Slovenci so nazivali svoje čete po Lundru in Adamiču. Srbi pa so nastopali kot Vidovdanski borci. Vse jugoslovanske čete so se borile z največjim junaštvom. Radi njihove hrabrosti jih je opetovano pohvalil poveljnik ententnih čet francoski general Franchet d'Esperey.

— Odposlanci entente v Pragi. V Pragi se nahajajo že delj časa 4 odposlanci entente častniki Crossfield, Noel, de Peirinhoff in Pring, ki so se približno pred enim tednom peljali v Prago skozi Ljubljano. Njim na čast so priredili v Narodnem divjadu slavnostno predstavo opere »Libuše«. V spremstvu majorja čeških legij Fierlinga in vrhovnega poveljnika dr. Scheinera so prišli gostje v gledališče, kjer jih je občinstvo z nepopisnim navdušenjem pozdravljalo. Pri predstavi je bil navzoč tudi ministrski predsednik dr. Kramarčič. V gledališču je v imenu odposlancev govoril častnik Petrinhoff de Fontenelle. V svojem govoru je naglašal, da prinašajo odposlanci pozdrave ententnih narodov junaštvu češkemu narodu, in izrazil željo, da bi nova češka država vzcvetela in se razvijala ter si zagotovila najlepšo bodočnost. Ko je odposlanstvo zapuščalo gledališče, jim je množica prirejala navdušene ovacije.

— Shod čeških internirancev v Pragi. Pretekli četrtek se je vršil v Narodnem domu v Kraljevskih Vinohradih sestanek onih čeških rodoljubov, ki so bili pod staro avstrijsko vlado internirani in zaprti. Na sestanku so se posvetovali o odškodnini, ki jo bodo zahtevali za ves čas, ko so bili internirani. Sklicali so sestanek ing. Borek in rektorji Hašek, Kaha in Spatny.

— Boljševiški poset v Pragi. Češki listi poročajo, da je došlo v Prago boljševiško odposlanstvo na čelu mu gospa Certova in g. Targonski. Odposlanstvo je odkrilo priznalo, da ima nalogo delati na Češkem boljševiško propagando. Crtova in Targonski sta posetila v Pragi štiri ruske častnike ter jim stavila pogoje, da morajo širiti boljševizem med ruskimi vjetniki in služiti boljševikom ali pa naj se pripravijo na boljševiško maščevanje, ko se vrnejo domov v Rusijo.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani, dne 22. novembra 1918.

Narodna vlada je razpravljala o gmotnem položaju vojaštva, ki je nastal vsled demobilizacije. Mnogo neaktivnih častnikov je sedaj brez sredstev; z vojsko so izgubili toliko časa, da mnogi ne nameravajo nadaljevati študij, ampak si žele skorajšnje službe. V državi SHS bo na razpolago dosti služb za izobraževanje, zlasti pri pošti in železnici. Ustanove se približno tri mesece trajajoči tečaj za poštne, železniške in druge uradnike, ki ne rabijo visokošolskih študij. Rezervni častniki ki se jih hočejo udeležiti, dobe za ta čas svojo polno plačo in se po uspešno dovršenih tečajih nastavijo v državni službi. Rezervni častniki, ki ne reflektirajo na državno službo, a so začasno brez zaslužka, dobe enkratno odpravnico v znesku trimesečne plače. — Naredba glede plače podčastnikov se je tolačila pomotoma tako, da znanajo vsi prejemniki podčastnikov samo 5 kron dnevno, dočim je bila naredba mišljena tako, da je 5 kron le doklada za nadaljnje službovanje, ki se torej dalje služcem podčastnikom izplača poleg njihove stalne plače.

Dan na dan se javlja veliko število kompetentov za razne državne službe. Če dočini poverjenik, na katerega se prosilec obrne, za enkrat nima primerne mesta, so odstopi prošnja predsedstvu, ki napravi seznam vseh razpoložljivih moči, ki so se stavile na razpolago, s kratko označbo starosti, izobrazbe i. t. d. kompetentove. Ti seznamki se pošiljajo v gotovih rokih vsem poverjenikom, da si iz njih lahko izberejo primerne moči.

Odobrili se naredba poverjeničstva za prehrano, da sme v slovenskem ozemlju spravljati v promet žito, mlinske izdelke, fižol in krompir le žitni zavod v Ljubljani, govejo živino, prašiče, meso in mast pa le vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani. Izvzete so množice do 20 kg (pri krompirju do 50 kg) za lastno gospodinjstvo.

Dne 1. decembra dobe plačo vsi železniški uslužbenci, ki so se prijavili v službovanje pri Narodni vladi SHS v Ljubljani, brez ozira na to, ali začasno vrše službo ali ne, če ne dobivajo plače od italijanske vlade. Nato je poročal pov. Narodne vlade za Trst dr. Otokar Rybář obširno o položaju v Trstu in zasedenem ozemlju sploh. Vršil se je temeljit posvet o vseh mogočih korakih, ki naj se store proti odcepitvi naših rojakov v zasedenem ozemlju.

Razglasil Narodne vlade.

PODPORE ZA RODBINE, KATERIH VZDRŽEVATELJI SO V AMERIKI, USTAVLJENE.

Z ozirom na sklenjeno premirje ter priznano nevtralnost države SHS in ker se skoro zopet odprl promet z Ameriko, se v obče ustavi izplačilo podpor v zmyslu zakona z dne 17. avgusta 1917, drž. zak. št. 376 onim rodbinam, katerih vzdrževalci se nahajajo v Ameriki. Izjemoma smejo davčni uradi izplačati take podpore v slučajih, ako je v Ameriki odsotni vzdrževatelj oče ali mož podpirane osebe in ako je vrhuga izplačilo podpore v resnici tako nujno, da bi bila sicer resno ogrožena prehrana podpiranca, kar pa mora biti potrjeno tako od občinskega kakor župnega urada bivališča upravičenca. Kdor bi se čutil vsled tega ukrepa po krivem prikrajšanega, se lahko pritoži na pristojno komisijo, ki ji bo izvesti potrebne poizvedbe in potem pritožbo predložiti. Davčni uradi naj seznam onih, katerim so po tej naredbi izjemoma izplačali podporo, v teku 8 dni po izplačilu dopišljejo poverjenstvu za socialno skrb ter potom okrajnih glavarstev finančnemu deželnemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Ljubljana, dne 18. listopada 1918. Predsednik Narodne vlade: Pogacnik. — Poverjenik za finance: Dr. Kukovec. — Poverjenik za socialno skrb: A. Kristan.

Slovenskemu Sokolstvu!

Ravno pred izbruhom svetovne vojne pripravljalo se je slovensko Sokolstvo, da pred celim svetom manifestira za ideje, za katere je moralo skozi desetletja prestati hude boje. Priprave so bile v tiru, ogromno delo je bilo skoraj dovršeno in vsi smo s trepetajočim srcem čakali na trenutek, da po kažemo uspehe našega dela celemu svetu. Toda zgodilo se je drugače — neprilika svetovna vojna nam je uničila vse nade, razorili smo se na vse strani sveta ter zaprti smo morali sokolske telovadnice. Rešeno je bilo sicer pravčasno premoženje posameznih društev. Slov. Sokolski Zvezi je pa ostal vsled že omenjenih priprav velik dolg, skoraj 70.000 K.

Da se ta dolg poravnava, ustanovil se je že meseca septembra t. l. v Ljubljani odtok za sanacijo Slov. Sokolske Zveze, ki pa vsled vladajočih razmer ni smel javno nastopiti, ampak je samo tiho med znanci nabiral darove. Ta odtok je nabral v kratkem času in vzel prejšnjim razmeram približno svoto 12.000 K.

Sedaj se obračunamo javno do vsega Sokolstva s prošnjo, da nam priskoči na pomoč. Naša dolžnost je sedaj, da kolikor mogoče hitro odstranimo ta dolg, da omogočimo na ta način Slov. Sokolski Zvezi, da začne s svežimi močmi težko delo, ki je sedaj čaka. — Bratje storite svoje dolžnosti! — Pri vseh društvih naj se osnujejo takoi odseki, ki naj začnejo z nabiranjem prostovoljnih darov. Slov. Sokolska Zveza ima v zalogi krasne umetniške diplome, ki so lahko v kras vsaki sokolski hiši. Dolžnost vsakega Sokola bi bila, da kupi tako diplomu, ki mu bo dedno v spomin na lepe dneve, ko smo se pripravljali za našo manifestacijo. Diplome se dobe pri Slov. Sokolski Zvezi v Narodnem domu ter stane ena 5 K.

V zalogi imamo še mnogo lepih zgodovinskih razglednic, ki nas spominjajo na naše sokolske delavce iz prvih razvojev Sokolstva. Bratje, kupite te razglednice, mesto neukusnih nemških izdelkov.

Vse ostale potrebne tiskovine se dobe pri Slov. Sokolski Zvezi. Pozivljamo zlasti slovenske denarne zavode, da nam priskočijo na pomoč. Obrnili smo se s prošnjo za podporo do do vseh slov. denarnih zavodov, toda oglašili so se le nekateri.

Pozivljamo vse sokolske delavce, da začnejo takoi s tem delom — ne odlašamo, čas beži in mi moramo biti pripravljani za delo, ki nas čaka.

Odtok za saniranje Slov. Sokolske Zveze v Ljubljani.

Mladina na cesti.

Pocestno mladino je spraviti v kraj. Brezposelno njeno pohajkovanje ni le vzrok šolskim zamudam in neuspehom, marveč tudi vir vlačugarstvu, berštvu, tatvinam in nenravnim gradbojam. To je doznana stvar in baš na podlagi tega spoznanja se je vsepovsod pričelo ustanavljanje dnevnih vaje-tišč, kakršnih šteje že več tuj Ljubljana, pa jih bo še pomnožiti ali vsaj razširiti in pri tej priliki nemara tudi preosnovati.

Značilno je, da je bilo o priliki letošnjih aprilskih demonstracij prijetih zaradi udeležbe pri pobujanju šip in plenjenju kar 22 ljudskih solarjev in šolaric. Enako znatna je bila udeležba ljudskošolske mladine pri gorastnih tatvinah zadnjih dn.

Ne manjka pozivov in naredb, ki naj bi preprečevale brezposelno in nenadzorovano potkanje dece po cestah. Toda brez uspešne so in bodo, ker in dokler mi sil, katerim je briga, da se ti pozivi in naredbe tudi dejansko izvrše. Pa komu bodi ta briga? Policijski stražarji? Ta niti vsemu drugemu svojemu poslu ni kos. Uprl bi se pa tudi zdravi čut prebivalstva temu, da se otroci preganjajo po poljih; uprl bi se tudi kakoli sigurno tudi zlasti učitelstvo, glavni in najbolj poklicani zastopnik in zagovornik šolske mladine: Vzgojitelja otroku, ne policaj! Dokler le moremo, obravnajmo dečo pred stikom s poljičo in kazensko sodnijo!

Mladina je dragocan temelj naše vsesplošne srečnejše bodočnosti. Tako je socialna dolžnost nas vseh, da se brigamo za početje mladine na cesti in da jo devamo v red. Ker smo demokrati, naj nikdo ne šteje, te brige pod svojo častjo. Zlasti ne učitelji, bodisi ljudski, bodisi srednješolski, saj se mu po novodobnejšemu naziranju njegovega poklica delovanje nikakor ne konča v šolski sobi, marveč bodi on v zgornji teli v pravem in najširšem pomenu besede. Njegovemu sodelovanju v boju zoper brezdelno pohajkovanje šolske mladine bi se bilo tem težje odredi, ker je baš on po poklicu strokovnjak v vzgoji, pa tudi najboljši pozna mlade pohajkovalce. Ze njegov opomin utegne največ zaleči; ako ne bi zalegel, sledi bi mu opomin staršev ali njih namestnikov, za tem napotitev v dnevno zavetišče; ako vse to ne bi zaleglo, prišla bi v poštev pristilna oddaja v vzgojevališče.

Prelepa je naloga, da iz medle, mehkuže, učenju in delu sovražne pocestne mladine vzgojimo krepak, pošten, bister in delaven rod; vredna je ta naloga, da zastavimo vanjo vse svoje sile vsi.

Tovariši!

Borba je končana, cilj dosežen: nelzerna dobrina — lastna nacionalna država — zadošča plemenitim potrebam naših svobodoljubnih duš, ki smo si jih privzgojili v svojih skrivnih organizacijah v letih pred izbruhom borbe. Preporod! Preporodil smo se! Iz plitvih filistrov in gadnih strubarjev postali smo iskreni revolucionarji, ki so namenili s svojimi kostmi zgraditi temelj naši svobodi. Avgust Jenko, Ivan Endlicher itd. Mi imamo svoje heroje, tovariši! Naše žrtve niso zgorle na oltarju, kamor smo jih položili. Morda so bile nevedne, morda jih usoda hrani za bodočnost! Ostali smo živi, tovariši!

Ko sem vas po vrsti zopet srečaval, sem z veseljem opazal, da je to vaše življenje še polno mladega ognja, ki hlepi po dejanjih in delu; verovati hočem, da vaše žrtve nekaj niso bile neiskrene, da niso ostale prezrte vsled nevednosti — ampak da ste vi izvoljeni stebrom, ki bodo nosili bodočnost naše mlade svobode.

V tej veri vas sklicujem, da obnovimo svojo zvezo. Zato da drug drugemu hranimo in množimo zmožnost, vrednost, nožrtvovalnost. Zato, ker več oči več vidi, več ušes več sliši, več src več občuti. Zato ker samo organizirani moremo vplivati na potek našega državnega nacionalnega in kulturnega življenja. Naša obnovljena organizacija naj nas torej vplete v politično življenje. Politično življenje naroda. Sloveštva naj nam tolaži naša obnovljena organizacija. Spoznati hočemo, neodvisna mladina, katere politične stranke da smo vsi skupaj, oziroma posameznik.

Leta 1914 je nas pokončalo avstrijsko nasilje. Danes vstajamo zrelih duš iz teza groba Avstrije, a zibelke Jugoslavije. Pozivljamo vas, da se udeležite vsi člani prežanih, tedi dilaških organizacij na skupnem pomenku, ki se vrši danes ob 8. zvečer v Mestnem domu.

Janže Novak.

Dnevne vesti.

— Imenovani so začasno: 1. Dr. Fran Skaberne, bivši ministrski tajnik, za upravnega gospodarskega poročevalca; 2. dr. Stanko Maicen, bivši namestniški praktikant za koncipista; 3. Narte Telikonta, absolvirani pravnik za kontnentnega praktikanta; 4. dr. Iv. Grafenauer, profesor na I. državni gimnaziji v Ljubljani in 5. dr. Leopold Poljanec, profesor na državnih gimnaziji v Mariboru, za višja šolska nadzornika.

— Gospodarsko izobraževalno društvo za dvorski okraj skupno s krajevo skupino JDS, priredi v ponedeljek, 25. t. m. ob pol 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma sestanek, na katerem se bo razpravljalo o najvažnejših naših dnevnih vprašanjih. O tem, kaj smo dolžni svojim častim in svoji bodočnosti, govori Rasto Pustoslavšek.

— Za takojšnje udeleženie s Srbijo in Crno goro priredi »Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj« v torek 26. novembra ob 7. zvečer v gostini pri Kavčiču na Privozu sestanek svojih članov in krajevne skupine JDS za šentjakovski okraj. Pridite vsi, ki stremite za boljšo bodočnost slovenskega naroda!

— Napredno politično in gospodarsko društvo za Krakovo in Trnovo priredi skupno s krajevo skupino J. D. S. za ta okraj v gostini pri Sokliču pred Konjušnico jutri v torek ob pol 8. zvečer sestanek članov in članic. Vabimo vas vse Krakovčane in Trnovčane, ki vam je mar naš narodni obstoi, da se teza sestanka udeležite v čim največjem številu!

— Sestanek v Mestnem domu. Danes zvečer ob pol 8. se vrši v Mestnem domu važen sestanek, katerega naj se udeleže vsi člani, oz. članice napr. politične društva ter obeh krajevnih organizacij za šentpeterski in kolodvorski okraj. Pridite polnoštevilno!

— V kolizejskem okraju priredi obe politični organizacije važen širši shod za vse svoje člane, oz. članice kakor tudi za vse še neorganizirane somišljenike tega okraja v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 7. zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Razgovor o udeležniju SHS.

— Izjavo duševnih kulturnih delavcev so nadalje podpisali, oziroma prijavili svoje podpise p. n. g.: Fran Jeran, dr. Gregorin, Ivan Zorec, A. Danilo, ing. Jakob Turk, Fran Podrekar, dr. I. Robjda, Fran Albrecht, Rozman Ivan, Mesesnel France, Kostanjevec Josip, Pustoslavšek Rasto, Prelovec Zorko, Dežela Mirko.

— Spodnje šiskarje vabimo, da se v kar največjem številu udeleže sestanka krajevene organizacije JDS, ki se vrši v torek zvečer ob 8. uri pri Petru Štepiču v Spodnji Šiški. Na dnevnem redu je poročilo o udeležniju SHS s Srbijo. Dobrodošel je vsakdo in pričakujemo, da se zavedni Spodnje šiskarji z ozirom na važnost obravnava-nega predmeta sestanka prav vsi udeleže.

— Sokol I. c. Danes zvečer ob sedmih imata sejo odbor in vadišolski zbor ženskega telovadnega krožka, v sredo ob osmih zvečer pa zboruje vseučilni odtok društva v društvenem lokalu iz Tabor 2. Na sedar!

— Vseučilničnikom. Z uradne strani zagrebške vseučilišne se poročajo to-le: Slovenski diptaki, ki so ta semester bili že inkskribirani na katerem avstrijskem vseučilišču, se po sklepu akademskega senata, ki ga bo vlada brez dvojbe potrdila, sprejemajo brez kakršnekoliv ovire na zagrebškem vseučilišču, tudi če ne morejo takoi prine-sti demoriora dotičnega avstrijskega vseučilišča. Pristobine je seveda treba nanovo plačati, ker Avstrija pač plačani pristojbin ne bo vrnila. — Diptaki, ki so bili vojniki, se morejo istotako vpisati, ako dokažejo, da so zares bili vojniki. V obče gre zagrebško vseučilšče slovenskim diptakom, ki so vsled vojne trpeli, v vsakem oziru na roko. Predavanja se bodo zopet začela 10. januarja 1919.

— Zastopništvo Jugoslovansko na Nemškem Štajerskem. Dne 13. nov. 1918. se je za prehodno dobo konstituiralo Jugoslovansko zastopništvo za Nemško Štajersko s sedežem v Gradcu. Zastopništvo je sestavljeno iz predsedništva, ki ga tvorijo zastopniki troimnega jugoslovanskega naroda, ter iz 8 članov, ki zastopajo vse sloje. Predsednik je Slovenec Slavko Far-kuš, prvi podpredsednik je Hrvat dr. Ivan Galenčič, drugi podpredsednik je Srb Gijuro I. Kočić. Člani-poročevalci so: za vojaštvo in diptastvo dr. Vekoslav Vršič; za uradništvo Franc Vršič; za trgovinstvo in obrtništvo Pavel Segan; za delavstvo Josip Likar in Matija Kukman.

— Izplačevanje častniških prejemkov za november pri gospodarskem uradu štaciškega poveljstva v Ljubljani. Tisti slovenski častniki, ki še niso dobili svojih pristojbin za mesec november 1918, imajo prinesiti s seboj vse prejšnje vojaške listine, kakor potne listine, dopustnico, prejšnjo legitimacijo, izkaz o zadnji gaži, knjižico za obledo itd. Vsaka zloraba ali prevara v tem pogledu snada kot zločin proti sedadni državni vladi pod določbe prekega suda in se ima kaznovati s smrtjo.

— Slovenci — dobrovolci v srbski vojski. V Ljubljani mude se je dni trije Slovenci častniki-dobrovolci v srbski vojski in sicer poročnik Jaka Kozelj in podporočnik Edvard Princič in Vitomir Jelenc. Prišli so v Ljubljano iz Subotice, kjer se nahajajo njihov polk. — Po njihovem pripovedovanju nahaja se v srbski vojski okoli 50 slovenskih častnikov in 500 vojakov, deloma v Jugoslovanski diviziji, deloma po ostalih polkih srbske vojske. Izmed oficirjev, ki so se bojevali na solunski fronti s srbsko innaško vojsko, moremo navesti tele: stotnika Mikuša in Zagaria, poročnike Drautinca Ukmarja, Jaka Kozelja, Ferdo Cenlak, podporočniki: Vekoslav Cener, Stanislav Pelan, Ernest Turk, Ernest Aljančič, Ladislav Gržina, Hajnrihar, Stanko Velkavrh, Joža Ravnik, France Pernel, Ivan Ogorelec, Milan Klemenec, Franjo Perič, Milko Gnezda, Martin Zupančič, Janko Orožen, Avstič, Rom, Sedlak, Vjizjak Koz, Kolar, Šoštar, Makso Varl, Edvard Princič, Jože Princič, Vitomir Jelenc, Vinko Sirc, Rade Zaplotnik, Ferluga, prof. Vagaia in Lovšin. V zadnjih operacijah v borbi proti Bolzarko padla sta podporočnika Stanko Šorn na koti 1212 na obali Crne Reke in Herič na Dobrem Polju in vojak Trampus iz Trsta in Kolenc iz Liutomera.

— Likvidacija dosedanjih centralnih uradov na Dunaju. Na vabilo nemškega državnega urada za zunanje zadeve na Dunaju je poverila Narodna vlada SHS v Ljubljani vodstvo likvidacijskih pogajani generalnem konzulu dr. Ivanu Schweglu, pobjlačencu jugoslovanske države na Dunaju ter mu dodelila okrajnega glavarja dr. Rudolfa Andrejko. V varstvo jugoslovanskih narodnih in materialnih koristij se pozivljajo vsi posamezniki, uradi in zavodi, da onozore imenovanega pooblaščenca na vse razmere in interese, ki bi prišle pri likvidaciji bivših centralnih uradov na Dunaju za državo SHS v poštev. Dopisi naj se pošlejo na naslov dr. Schwegla, Dunaj I. Parlament, Jugoslovanski klub.

— Uradne prostore poverjeničstva za finance Narodne vlade SHS v Ljubljani. Poljanska cesta 2. I. nadst. se je vpeljal telefon, ki ima številko 308, kar se naj izvoli vzeti na znanje.

— Punciralni urad. Naredba poverjeničstva za finance Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 21. nov. 1918, št. 163, o punciranju. Davčni urad Ljubljana mesto, doslej punciralnišče za Kranjsko, dobi za punciranje zadeve uradni naslov: »Davčni urad Ljubljana mesto kot punciralni urad«. V njegovo območje spadajo odslej punciralni posli na Kranjskem in v slovenskem delu Spod. Štajerske in Koroške, ki sta jih doslej opravljala glavni punciralni urad na Dunaju in punciralni urad v Gradcu. Podredita se mu punciralnišče v Mariboru in Celtu. Ta naredba dobi moč takoi z razglasom.

— Naredba poverjeničstva za kmetijstvo. Komisija za pogozdovanje Krasa v političnih okrajih Postoina in Logatec, vpostavljena temeljem zakona z dne 9. marca 1885, dež. zak. št. 12, se razpusti. — Nadaljno vodstvo posloj, ki jih je imela izvrševati doslej komisija, se poveri do končne uredbe te zadeve, gozdarskemu oddelku poverjeničstva za kmetijstvo. — V kolikor bi posamezne določbe imenovanega zakona in opravilnik z dne 11. maja 1886, drž. zak. št. 10, nasprotovali tej naredbi, se jih je smiselno posluževati.

— Prepoved živinskih sejmov. Po dosedanjih naredbah odredena prepoved živinskih sejmov je do preklica veljavna, ker drugače ni mogoče nadzirati prometa z živino, oziroma preprečiti nedopustnega premikanja klavne živine v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani.

— Proti hitri vožnji avtomobilov. Poveljstvo avtomobilne čete 2. voj. okr. SHS je izdalo sledeče povelje: Dnevno se dogajajo nesreče in nezgode vsled prehite in nepravilne vožnje šoferjev. Ponovno se naročuje, da smejo voziti v Ljubljani tovrni avtomobil le s hitrostjo 4—6 osebni 6—8 km na uro, na križiščih in ovinkih le korakoma. Po mestu smejo voziti le oni tovrni avtomobil, ki imajo v mestu opraviti avtomobil, določeni za zunanjo službo imajo rabiti glavne ceste na mestni periferiji. Po Selenburgovi in Prešernovi ulici, po Mestnem in Starem

trgu in na Sv. Petra cesti smejo voziti le oni tovrni avtomobil, ki imajo v tej ulici z avtomobilom službeno opraviti. Vsi častniki avtomobilne čete imajo dolžnost, avtomobile, kojih šoferji se ne drže predstojitelj in drugih predpisov voznega reda ustaviti, odvzeti šoferjem legitimacijo in jo oddati z naznanilom poveljstvu avtomobilne čete. Policijski organi so narošeni v tozadnjih slučajih ime šoferja in številko legitimacije in voza poveljstvu avtomobilne čete naznaniti in avtomobile, kojih šoferji se ne zamorejo izkazati z legitimacijo, izdano od poveljstva avtomobilne čete zapleniti in oddati pri avtokadru v pivovarni »Union«. Šoferjem, ki so bili naznanjeni vsled hitre vožnje ali drugih prestopkov voznega reda je odvzeti za eno dekadno vozno doklado, onim, ki so zakrivali kako nesrečo ali nezgodo je odvzeti šoferško sričevalo in jih dodeliti kot pomagace, oziroma, če niso pripadniki SHS države, po odvetuju šoferškega sričevala spoditi iz službe in jih naznaniti avtokadru ter poveljstvu avtomobilne čete.

— Proslava »Jugoslavije« na I. mestni šoli. Vslad soglasnega sklenila učiteljskega zbora sta mladina in učitelstvo I. m. šole postanek »Jugoslavije« slovesno praznovala in sicer najprvo z izredno slavnostno konferenco, pri kateri je govoril šolski vodja Dimnik slavljostni govor, nanašajoč se na zgodovino in postanek Jugoslavije. Šolski mladini se je v soboto po vseh razredih predavalo o »Jugoslaviji« in njeni narodni vladi in pela tudi v vseh razredih narodna himna »Lepa naša domovina«. Na predstavi teh predavanj se bodo pisale prihodnje dni učni stopnji mladine primerne spisovne naloga. Zaključila se je ta domoljubna slovesnost v nedeljo z zahvalno službo božjo, katere so se udeležili učenci vseh razredov s svojim učitelstvom, okrajinami vsi s trobojnimi znaki. Gospod katehet Pavel Zajec je imel ob tej priliki zelo lep, slavnosti primeren govor, katerega so učenci, učitelstvo in drugi verniki poslušali z veliko pažljivo. Na vse je napravil ta govor globok vtis. Po končani maši je bil »Te Deum« in učenci so pod spretnim vodstvom učitelja Ambrožiča z globokimi čustvi zapeli Zahvalno pesem in na to pa iz polnega srca in z vsem navdušenjem tri kitice naše himne »Lepa naša domovina«. Solze veselja so izrale mladini v oči, dokaz, da ti le slavnosti segla globoko v srce in ji začrtila trane spomine.

— Nove uniforme za našo vojsko. Zagrebški listi poročajo, da izide v kratkem vladna naredba, s katero se uvajajo nove uniforme za našo vojsko. Pri novi uniformi so odpravljene vse avstrijske distinkcije. Sicer je montura slična srbski vojaški uniformi. Častniki v Zagrebu že večinoma nosijo nove uniforme.

— Narodni davek. Trboveljske rodoljubkinje nabrale pri manifestacijskem sprevodu o priliki Narodnega praznika s klicem: »Zivila naša svobodna Jugoslavija« 918 kron 12 v. Marija Maicen nabrala v gostilni g. Roša na Narodni praznik v Hrastniku 112 K. Rodoljub, ki noče, biti imenovan 1000 kron, Anton Sever nabral na dan Narodnega praznika v Semiču 18 K. Srčna hvala! Posnemaite!

— Kaj bo z našo D. C. M.? Rojaki, ki so sploh imeli zadrgnjene možganičke za narodni davek, odklanjajo sedaj še posebno vsako skrb za našo šolsko družbo in še druge odvajajo od dobrodelnosti z izgovorom: »Družbe nam itak ni treba več, vse srčstvo prevzame narodna vlada!« Iz srca želimo vsi, da bi se tako prokovanje res morlo uresničiti. Toda danes je še v tem oziru pogled v bodočnost zastri. Sovražniki nam ogrožajo naše meje huše kot kedaj poprej. Nič ne ve, ali nam še bo sploh treba zdrževati šolstvo za našo manjšino ali v dosedanjem, manjšem ali celo v — širšem obsegu. Zaenkrat stojimo pred golim dejstvom, da mora naša šolska družba skrbeti za vse svoje šolstvo s podvojenimi izdatki. — Med našim ljudstvom še ni bilo nikdar tako lahko nabirati prispevke za narodne in dobrotvorne namene, kakor zadnja leta in še danes, ker denarja ne primanjkuje. In vkljub temu imamo dobro tretjino vseh podružnic — celo v mestih in trgih — ki niso zbrale in doslepale prav nikakih letnih prispevkov. Žalostno sričevalo narodne brezbriznosti. Naj bi se vendar ojučaj in vsakem kraju, kateri bivših podr. odbornikov ali odbornice ter izvršil ta rodoljubni posel! Za D. C. M. nabrano svoto ostanejo vedno narodu v prid. Ako nam tudi res zasije takšna zlata bodočnost, da bomo popolnoma rešeni skrbij za narodne manjšine, saj za D. C. M. zbrani denar ne pride v napačne roke in za nepotrebne namene, temuč bi v slučaju razpusta družbe glasom pravil nieno premoženje prevzela naša Slovenska Matička, ta naša bridko preizkušana najvišja kulturna institucija. — Plemeniti, a neuporabni rodoljubni so pričakovali, da srečno pričakovani konec svetovne morije in doseženi naš ideal Jugoslavija prinese »domu na oltar« brezštevilne manjšine; večje svote od vseh strani in iz vseh krogov naše domovine. Dosedaj pa še nismo o tem ničesar slišali ne čitali.

— C. M. podružnice, ki delajo čast svojim odborom in prebivalstvu so letos dosedaj sledoče: Logatec (obe podružnici sta zbrali krasno svoto 414 K, največ ženska podružnica; od te svote je zbral sam odtok Gor. Logatec 2287 K), Ribnica (ženska 2406 kron, moška 914 K); Novo mesto (m. 1426 K, ž. 1160 K); Postoina (m. 1336 K, ž. 783 K); Jesenice (m. 1073 K, ž. 1010 K, Sava-Javornik 715 kron); Starigrz-Loz (1356 K); Vič (1104K); Borovnica (1101K); Krško (m. 1036 K, ž. 620 K); Ormož (m. 857 K, ž. 620 K); Kamnik (ž. 768 K, m. 446 K). — V bivši Štajerski so se posebno odlikovale podružnice: Celje ženska (4665 K, Celje moška (1948 K); Brez pri Celju (1171 K); Gabrie pri Celju (1094 kron); torej Celje z okolico skupno svoto 8878 K. Odlično so delovali Trboveljčani, kjer je zbrala moška podružnica 2138 K, ženska

dolžnost v plemenitem tekmovanju ter se bo nobena ostala brez prispevkov.

— Pismo slovenskega častnika v srbski armadi. Padli so okoli, padle so stotine verige in tudi slovenski narod diha svobodno. Dozvolite, da pošljem v domovino našo lepo nebroj najlepših pozdravov, kot eden izmed onih številnih Slovencev, ki so se kot prostovoljci borili v vrstah zmagovite, tumaške srbske vojske. Pozdravljeni bratje, pozdravljene sestre, pozdravljeni prijatelji in znanci! Ni bilo Vaših pozdravov, ko smo bili daleč v tni deželi tam ob Solunskem zalivu, tam pod Kožnikom, Veternikom in Sokolom, ni bilo mogoče, da pridejo do nas, a prišlo so lepe vesti, prišli so glasovi, da tudi tam delate, da ste na pravi poti, bratje in sestre. In to nam je bila tolažba v težkih dneh, bila nam je nada in vera, da se uresničijo naši cilji. In lažje nam je bilo v onih dneh, ko smo udarili in v štirinajstih dneh zlomili sovražnika, Bolgarijo. In šli smo naprej, k tej domovini naša, naša zemlja nas je klicala. Tako danes ni več sovražnika, osvobodjena je domovina, na poti smo do pravega uveličanja. Tu je čas, da se ustvari ob naši Adrijani neodvisna, svobodna država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pozdravljeni prirodnoro bratje, pozdravljene sestre in svidenje v domovini! — Janko K. o. s. rez. peš. potporočnik kraljeve srbske vojske.

— Pozreba dr. Viktorija Adleria sta se udeležila kot zastopnika jugoslov. dunajskega poverjenika stotnik Dereani in prof. dr. Pavel Brežnik. (Glej »Arbeiter Zeitung« od 15. t. m.)

— Narodni davek. Med žubljani bloške fare nad Cerknico nabrala Mariina družba 6985 K. Josip Urbančič, trgovec, Ljubljana 500 K. Anton Belc, posestnik, št. Vid nad Ljubljano 500 kron. Klub »Jezik očistimo pecc« v Polzoni 60 K. Tomaz in Matevž Izlič, Ljubljana 16 K. Srčna hvala! Posnemajte!

— Gospa Ema Geduldigerjeva za naše oslepele vojske. Gospa Ema Geduldiger, soproga gen. štabnega zdravnika, obiskala je v soboto naše iz Grada došle oslepele vojske in jim je izročila svoto 1560 K. koje je v ta namen nabrala. — Vsa dobil je 78 K. Hvala jej za trud!

— Nemška višja gimnazija v Celju. Celje, 24. novembra. (Kor. ur.) Ljubljanska Narodna vlada je odredila, da se priključijo dosedanja nemška višja gimnazija v Celju slovenski višji gimnaziji. Nemški dijaki dobe nemške paralele v starem gimnazijskem poslopiju, in sicer pod pedagoškim vodstvom dosedanjega ravnatelja Profita. Vodstvo celega zavoda je poverjeno ravnatelju Lileku.

— Ptice selivke. Svoji pristoini štajerski odvetniški zbornici v Gradcu naznanil je odvetnik dr. Makso Kiese-wetter v Slovienem gradu, da se preseli v Weiz. Tudi ti ptici selivki, želim srečno pot.

— Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani. Danes je izšla 12. številka.

— Kdo ve kaj? Komur izmed vračajočih se vojnihi vietnikov iz Rusije ali Srbije je znano, kie se nahaja Ciril Cirman, un. leto 15. septembra 1915. ki se je po zadnjih poročilih nahajal v Čehoslovaški armadi, se naproša, da bi sporočil to na naslov: Jerica Cirman, naduč. vdova št. Vid pri Ljubljani.

— Vnovčevalnica za živino v Ljubljani naznanja, da se bo dne 2. decembra t. l. ob 9. dopoldne prevzemalo klavno živino na Zelenem hribu pri dolenskem kolodvoru iz Ljubljanske okolice.

— Umrla je v Ljubljani ga. Alojzija Jagodic, soproga pis. ofic. pri finančnem ravnateljstvu ga. Antona Jagodica. Pogreb se vrši danes.

— Poročil se je danes g. Fran Adamič, trg. sodruinik, z gđ. Ano Adamič roj. Vičič. Čestitamo!

— Banka »Slavija« v Ljubljani prosi svoje člane, ki bivajo v onem delu od Italijanov zasedenega ozemlja, kie se poštne položnice (šek) ne spre-femajo, da plačajo zavarovalnino po poštni nakaznici. Ako pa tudi to ni mogoče, plačajo naj krajevnim zastopnikom, ki so o tem že obveščeni. Pri vseh pošiljavah je navesti natančen naslov in številko police.

— Padanje cen. Iz raznih strani poročajo o padanju cen. Se več. Celji že pišejo črno knjižo za vse navilace cen brez razločka in zahtevajo, da se te vojne krovose postavi pred javni tribunal ter da ne smejo nikoli več in nikjer priti do veljave. »Ti so«, pravijo »morili češki narod v zaledju, vojak je umiral pa v strelnih jarkih! To padanje cen si je tolmačiti kajole; nekateri pravijo, da je bolje, da sedaj manj izrube, kakor pozneje več. drugi se boje poznejske bojkota, tretji pa so mnenja, da so si nabrali (prav privo-lali) dosedaj že dovelj tisočakov. In res je! Edino pri nas živimo lepo daleč v dolini šentflorjanski! Da, že več. Pri milu, sladkorju, krompirju in promogu so, kar je premirje, cene celo poskočile! Za obledo in obvalno pa lo-čajo nekatere piavke sedanje cene obdrži še kar dve leti! Pa se bodo tudi ti kremenito urezali. Vse pa kaže, da je gotovim izkoriščevalcem silno žal, kie se je to nečloveško klanje zec ne-

halo. Vsekakor pa je treba, da se kaj ukrene glede ureditve cen, navilajem in verzičkom naj se pa odkaže mesto, kakršno jim gre.

— Razpis službe okrajnega gozdarja. Pri nadzornih gozdovih je zase-sti tri mesta okrajnih gozdarjev z si-stemiziranimi preletmi in sicer s sede-žem v Radovljici, Kamniku in Logatcu, eventualno za kako drugo službeno mesto, ki bi po zasedbi imen-ovanih postalo prosto. Prosilci morajo lastnorodno spisane prošnje vnoslati do 15. decembra 1918 poverjeničstvu za kmetištvo, gozdarski oddelek Narodne vlade v Ljubljani. Prošnje je opremiti z dokumenti, iz katerih je razvideti rojstno leto, stan, šolsko in strokovno izobrazbo; z dokazilom o uspešno napravljenem državnem izpitu iz gozdnega varstva in tehnično-pomožnega služ-bovanja, o dosedanem službovanju in o telesni sposobnosti za službo tudi v goratih krajih, ter znanju službenega jezika v govoru in pisavi. V državni službi nahajajoči se prosilci imajo opremljene prošnje predložiti službeno predpisanim potom. Kdor doslej ni bil v državni službi, ima doprinesiti tudi še spricevalo o nravnosti.

— Na Dolenjski cesti ob Rakovni-skem gradu leže trije rčenki konji. Opozori sem tem potom bližnje sosedo ali pa pristojno oblast, da ukáže mrho-vino pokopati.

— Menges. Pred par dnevi izgubilo se je v Menges ubogo, 8 do 10 let staro, gluho-merno rešje. Ničje se ne pozna, samo pa tudi ni možno dati potrebnih pojasnil. Ljudje usmiljenega srca, niž-jih slojev, sami potrebni in v skrbih za obstanek so se usmili lačne, premra-žene sirote, ti dali jesti in prenočišča. Tako pride končno ob 6. uri zvečer h g. Pogačniku, kie se gluho-mernega dečka nahranili in prenočili. Drugi dan pa gre gospodinja do tukajšnjega žu-pnana ter ga prosi, da naj on nadalje skrbi za reveža; sama ima kopico last-nih otrok, katere težko preživlja, ne more se za tuje skrbeti. — Župan in njegova žena pa jo kratko in osorno zavrneta. »Pri nas že ne boš in župan odredi nanosile: »Imejte ga toliko ča-sa, da se nekoliko ogreje, potem ga pa kar na cesto postavite.« — Clovek ne natde besedi, da bi zamogel označiti to brezsrčno postopanje. Pove-mo vam, gospod župan, da je pretežna večina z Vami skrajno nezadovoljna in da vam že davno vse kliče: »Na cesto z njim.«

— Četrto porotno zasedanje pri okrajnem sodišču v Novem mestu se prične dne 16. decembra ob 9. dopoldne.

— Iz Semiča. V nedeljo 17. t. m. se je ustanovila v Semiču krajevna organi-zacija J. D. S. Ustanovnega obč. zbora udeležil se je član načelstva J. D. S. g. Zupan. Ustanovni občni zbor je bil dobro obiskan. Posebno mladina je odločno za načela J. D. S. — Tem potom se je oživel zopet »Sokol Semič, ter odločno napredna požarna bramba. V obsežni Semički občini hudo razsaja španska bolezen. Veliko ljudi je že podleglo tej bolezni. — Prehrana te občine je pomanjkljiva. Posebno ker so občani po večini samo vinogradniki ne pa kmetje. Sladkorja niso ljudje dobili že dva meseca nič. Zadnje govodo se je zaklalo v februarju t. l. kar se posebno v tej bolezni hudo čuti. Po možnosti naj bi se pomoglo vsaj pri teh dveh tako važnih vsakdanjih potrebščinah.

— Narodni davek. V št. Jurju pri Kranju sta nabrali ga. Minka Gasper-lin in ga. Minka Ogriček 1173 kron na-rodnega davka in sicer so darovali: g. župnik Janko 300 kron; po 100 kron: svetnik Grčar in Ivan Gašperlin; po 50 kron: Matija Vidmar, kaplan Kreč; po 30 kron: Mihael Erzar, Mar. Okorn, Al. Vidmar, Franc Okorn; po 25 kron: Fr. Kurak; po 20 kron: Andrej Ogriček, Martin Sušnik, Anton Ropret, Anton Umnik, Franc Zarnik, Ivan Bukovnik; učiteljica Kešeli 18 kron; Jožef Paier 15 kron; po 10 kron: Jože Golob, Fr. Sveteli, Franc Kristen, Martin Bulovec, Ivan Zarnik, Jože Zarnik, Franc Zirovnik, Andrej Sušnik, Janez Pre-ster, Janez Salovic, Mihael Ropret, Anton Tršan, Jakob Bobnar, Mijka Zavrli, Prim. Zerovnik, Fran Čebašek, Franca Vreček, Franca Novak, Jožef Kadivec, Aloiz Blagne; po 6 kron: Ma-tija Gašperlin, Mana Zavrli, Mici Re-mec, Jakob Bobner; po 5 kron: Anton Ropret, Martin Zerovnik, Joža Luskovec, Fr. Verbič, Fr. Perdan; po 4 kro-ne: Janez Galjot in Janez Aidovec; po 3 kro-ne: Jože Sveteli, Janez Sveteli, Janez Golob, Mat. Gašperlin; po 2 kro-ni: Anton Polajner, Lovrenc Zavrli in Anton Jekovec. Srčna hvala! Posne-majte!

— Iz št. Jurja pod Kumom. Tu smo priredili v sredo, dne 13. t. m. narodni shod. Nastopili so 3 govorniki, ki so pojasnili našemu vrlomu ljudstvu zgo-dovino jugoslovanske ljudovlade in e-danji položaj. Prvi je govoril radeški notar Burger, potem šentflorjanski župnik Bač, nazadnje pa okrajni načelnik Narodne obrane, nadporočnik dr. Est iz Radeč. Četudi v naši župniji »špa-nojka« kruto goopodari, se je vendar zbralo veliko ljudi, ki so živahno od-bravali jedrnat izvajanja govornikov. Naše dobro ljudstvo se veseli narodne-ga osvobodjenja, nadepolne Jugoslavije. Ves št. Juri je bil krasno ovenčan. Ka-

kor še nikoli prej. Bilo je vse v vencih, slavolohih, zastavah in zastavicah. Naši zavedni fantje in vrta dekleta za-služijo posebno pohvalo. Tu v št. Ju-riju vlada vzoren red, kie je ljudstvo za-vedno in pošteno.

— Iz zdravniških krogov na Štajer-skem nam pišejo: Zdravniška zbornica v Gradcu naznanja, da se na Spodnjem Štajerskem izprazniata ta-le slovenska zdravniška mesta: Vojnik, Ljubno, Gornji grad, Laški trg, Oplotnica, Sv. Marieta ob Pesnici, Sv. Barbara, Nova Štifta, Planina ter Raihenburg in — »nemško« mesto Marenberg. — Graška zbornica, kie je leta in leta pestila slo-venske zdravnike ne pripustivši njim niti enega mandata, še sedaj nastopa kot da bi Jugoslavije ne bilo. Zakač deli distrikta mesta v slovenska in nemška in s katero pravico, ne vemo, pustimo pa ti ta veselje. Via facti smo od nie že odpadli in čakamo nove ure-ditve. Zelimo le, da dobe imenovani kraji kmalu izvrsne slovenske zdravnike. Odršenje pa nam prihaja iz Ljubljane. Zato smatramo tudi »Dru-štvo slovenskih zdravnikov v Celju« vsled novih razmer za nepotrebno. Kot društveni tajnik sem se posvetoval v tem oziru s predsednikom »D. s. z. v. C.« gospodom dr. Rakežem v Šmarji pri Jelšah. Zedinila sva se staviti vsem do-sejanim članom ta-le predlog: Društvo naj se razdruži, oziroma prikloni »Dru-štvo zdravnikov na Kranjskem«, od-nošno novemu društvu slov. zdravni-kov s sedežem v Ljubljani, kie uredi tudi zadevo zdravniške zbornice obeh dežel — oziroma »Slovenitov« (?) Po-sebnega društvenega sestanka v svrhu razdružitve naveda sklicala radi promet-nih ovir in radi preobličje zdravniških poslov. Ako do 15. decembra t. l. ne pri-dejo ustmeni ali pismeni ugovori, sma-trala bova predlog za sprejet in izročila društveno imovino »Vdovskemu in siročinskemu zakladu zdravniškega društva v Ljubljani«. Vsim gg. kole-gom bratski pozdrav v svobodni Ju-go-slaviji! Dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju.

— V št. Pavlu pri Preboldu na Šta-jerskem je včeraj umrl g. Norbert Zan-ner, veletržec, veleposesnik in po-štar. Pokoinski si je v svojo veliko mar-ljivost in podjetnost ustvaril cveto-če trgovsko podjetje. V poljiški ni na-stopal, a bil je vedno s srcem in dušo prepričan Slovenec, kie je vso svojo rodbino vzgojil v slovenskem narodnem duhu. Blag mu spomin! Spoštovani ob-itelji naše sožalje!

— Iz Celovca poročajo: Predvčerajš-nim zvečer so prišli v tukajšnji hotel Trabesinger vojski, kie so prepovedali občinstvu se odstraniti. Na zahtevo, da naj se njihov kolovodja legitimira, je le-ta pokazal na revolver, kie ga je dr-žal v roki ter izjavil: »To je moja le-gitimacija.« Tokrat je minulo še brez krvoprelitja. Nemci se vedejo gimdalje bolj oholo in predržno, tako da se je bati za življenje Slovencev. Naša vlada nam je sicer obljubila, da nam pošlje semkaj vojaštvo v pomoč, a do sedaj ni še nikogar. Treba bo ali zastražiti hotel ali pa bomo morali seči po samo-pomoči. Položaj je kritičen ter je treba muina odpmoči in vendar že enkrat jasnost!

— Prostovoljna javna dražba hišne in kuhinjske opravre se vrši intri 28. t. m. ob 9. uri dopoldne v Hilšerjevi ulici št. 5. Kupci se vabito.

— Podkovski molster Jakob Lončarič s Spod. Štajerske, svoj čas pri gor. havb. bat. 1/11, ali komu je znano njegovo bi-lišče, naj sporoči sedanjih njegov naslo-v in podkovski soli slovenske kmetijske družbe v Ljubljani.

— Poziv. Izbubila sem v Ljubljani tor-bico s precejšnjo vsoto denarja, srebrno možko ur in begunsko karto za podporo. Na Starem trgu pred hišo št. 15 do 16 je videl nekdo, ko so pobrali to torbico en fantek in tri dekleta. Ker sem uboga, pro-sim naj se izjubljeno vrne v upravništvo Slov. Naroda. — Marija Gašparin, D. M. v Polju št. 22 pri Ljubljani.

— Včeraj zvečer je bila ukradena v kavarni »Central« temnorjavska površna jopica in rdeča šerpa. Kdor pomore, da se dobe stvari nazaj, dobi nagrado. Sviri se pred nakupom. Naslov B. Kos, Dunajska cesta 9/11.

— Poziv! Tisti, kie je dne 19. t. m. odpe-ljal voz iz bližnje Sv. Petra cerkve je znan, ter se ga pozivlja naj za nemudoma vrne lastniku Iv. Lapajne v Vodmatu, sicer ga bode lastnik policiji naznanil.

— Zgubila se je dne 14. novembra na Do-lenskem kolodvoru zvečer pred odhodom vlaka črna že precej ponošena denarnica s precejšnjo svoto denarja. Pošten najditelj se prosi naj jo proti lepi nagradi pošlje na upravo tega lista ali pa na lastnika Janeza Mahne, posestnika, Podbukovje št. 8, p. Krka pri Zatični, Dolensko.

— Izbubila se je mala zlata damska ura od Poljanske ceste do Uniona ali na kon-tertu na galeriji. Pošten najditelj naj jo prinese v uprav. »Slov. Naroda« proti na-gradi.

— V narodni knjižarni, je pozabila neka dama denarnico, prejme jo v upravništvu »Slov. Naroda«.

— Našla se je možka verižica. Dobi se na Franc Jožetovi cesti št. 7, I. nadstr.

— Zatekel se je pes volčje pasme. Šliši na ime »Rolf«. Odda naj se ga proti pri-merni nagradi v dr. Val. Zarnikovi ulici 11.

Narodno gledališče.

— Iz Gledališke pisarne. Danes zvečer se ponovi ob 8. zvečer opereta »Michu-jevi hčerki« za abonement »A«. — V torek, dne 26. novembra ob 8. zvečer »V Ljub-ljano lo dajmo« in »Nemški ne znažo«. — V sredo, dne 27. novembra opereta »Michu-jevi hčerki« za abonement »B« ob 8. zve-čer. — V četrtek ob 2. popoldne se ponovi »Hamlet« izven abonementa kot II. kla-sična predstava samo za dijake brez spre-mjevalcev.

Prosveta.

— Nakupi »Narodne galerije«. Odbor »Narodne galerije« je v smislu soglasnega sklepa odobroval seje nakupil za slov. umet. galerijo 10 del slovenskih umetnikov in 3. eauforte ter 1 lesorez Hrvata prof. T. Kriz-mana. Vse nakupljene umetnine je ocenila umetniška komisija »Narodne galerije« kot strokovna inštanca, ter je nakup soglasno predlagala. Na sedanjih umetniški razstavi v umetniškem paviljonu R. Jakopiča na-kupljen je bil kip Lojzeta Dolinarja »V strahu« ter se je zavezal kipar, da ga vlije v bron, dalje je bila na razstavi na-kupljena velika oljasta slika Rik Jakopi-ča »Zeleni pajčolan«, reprezentativno delo in izmed najboljših Jakopi-čevih stvari zadnjih let ter naposled tehnično dovršene, lastnorodno signirane Kriz-manove eauforte »Most v Mostar« »Brid« ter »Finale« in lesorez »Mitrovica«. Ostale umetnine je pri-dobila »Narodna galerija« izven razstave in sicer odlična dela, kie so jih izvršili naši umetniki že v prejšnjih časih. Od Mateja Sternena kupljena je bila velika slika »Na divanu«, predstavljajoča deklico, sedečo na divanu, umetnino polno mehko-be v barvah in risbi, od Ivana Vavpotič-a pa je bila pridobljena obsežna slika »Ruta«, dekliški portret, kie je vzbujal svoj čas v umetniškem paviljonu vsled fine teh-nike in harmoničnosti največjo pozornost. »Nar. galeriji« se je posrečilo od naše zna-menite slikarice Ivane Kobiljeve kupiti veliko figurino skupino »Na virtus, sliki, kie je dosegla pred leti v Pazinu popo-lno priznanje; delo je znamenita pridobitev za »Nar. galerijo«. Nabavljenih je naposled ter krajini staroste slov. slikarjev prof. Iv. Franketa in sicer tri pokrajine iz Kitajske, kie se je mudil Franke dalj časa ter dva pejzaža »Ljubljana« in »Ljubljanska polje«. Franketova dela so bila izvršena okoli leta 1870. Vse nabavljene umetnine so resnični galerijski komadi, karakteristični za način dotičnega umetnika ter tehnično in idejno dovršeni umotvorji, kie bodo v kras najvišjemu slo-venskemu umetn. zavodu. Skupni nakupni stroški znašajo 18.230 K. Dal Bog, da bi »Narodni galeriji« bila sredstva na razpo-lago, da v najkrajšem času napolni zaklad-nico slovenske lepote z nadaljnimi nakupi. Slovenci, pošiljajte znatne prispevke »Nar. galeriji« v največji meri!

Aprovizacija.

— Čebula za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo čebulo v torek dne 26. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunaj-ski cesti. Delila se bo na zelena nakazi-la za krompir po naslednjem redu: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 800, od 10. do 11. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kilogram stane 1 K 50 v.

— Čebula za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo čebulo v torek dne 26. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunaj-ski cesti. Delila se bo na zelena nakazi-la za krompir po naslednjem redu: od 2. do 3. popoldne št. 1 do 400, od 3. do 4. št. 401 do 800, od 4. do 5. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo dva kilograma čebule, kilogram stane K 1-50.

— Sveža repa za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo svežo repo v torek dne 26. t. m. pri Unionu v Spodnji Šiški. Določeni je tale red: od 8. do 9. ure dopoldne št. 1 do 100, od 9. do 10. št. 101 do 200, od 10. do 11. št. 201 do 300. Popoldne od 2. do 3. št. 301 do 400, od 3. do 4. št. 401 do konca. Stranka dobi lahko poljubno množino repe, kilo-gram stane 20 vinarjev.

— Aprovizacija Južne železnice. V ponedeljek 25. t. m. se prične razdelje-vanje živil za mesec decembra in sicer po sledečem redu: v ponedeljek dopoldne št. 1 do 400, popoldne št. 400 do 800, v torek št. 800 do 1200, popol-dne št. 1201 do 1600, v sredo dopoldne št. 1601 do 2000, popoldne št. 2001 do 2400, v četrtek dopoldne št. 2401 do 2800, popoldne št. 2801 do 3200, v pe-tek dopoldne 3201 do 3600, popoldne št. št. 3601 do 4000. Ostanek bele moke se razdeli, ko jo dobimo. Slanina na osebo 12 kg, a 11 K 1 kilogram: lip-tavski sir K 1-20 1 kg; pralno milo 1 kg 14 K, traki za čevlje 1 par 1 K; sadniki I liter 3 K; delika-ma 1 par 8 kron.

— Petroleje za rodbine v IV., V. in VI. okraju. Na vsak tretji odrezek A - izkazni-ce za IV., V. in VI. okraj se dobi po ¼ litra petroleja, in sicer v sledečih trgovinah. Na

Izkaznice za IV. okraj pri Premku, Prod igriščem: Na št. 1—200 dne 27. novembra; na št. 201—400 dne 28. novembra; na št. 401—640 dne 29. novembra; pri Leskovcu-Medenu, Jučičev trg: Na št. 641—900 dne 27. novembra; na št. 901—1100 dne 28. no-vembra; na št. 1101 do konca dne 29. no-vembra. — Na izkaznice za V. okraj pri Svetliču, Dunajska cesta: Na št. 1—200 dne 27. novembra; na št. 201—400 dne 28. no-vembra; N št. 401—640 dne 29. novembra; pri Česnovarju, Kolodvorska ulica: št. 641 do konca dne 27. novembra. — Na izkazni-ce za VI. okraj pri Česnovarju, Kolodvor-ska ulica: Na št. 1—200 dne 28. novembra; na št. 201—380 dne 29. novembra; pri Omanu, Radečekova cesta: Na št. 381—500 dne 27. novembra; na št. 501—700 dne 28. novembra; na št. 701 do konca dne 29. no-vembra.

Razne stvari.

— Plača bivšega cesarja Karla za ar-madno vrhovno poveljstvo. Karel Habsburški bivši cesar in kralj, je dobival za svoje armadno vrhovno poveljstvo na leto 1 mi-lion 500.000 kron. Za to ni bilo nikake za-konite določbe, marveč imamo pred seboj goč čin s amovilje, za katerega bo Korl še račun dajal.

— Trije hudobni duhovi okoli bivšega cesarja Karla. Dr. Wekerle, bivši ogrski ministrski predsednik, je rekel nekemu žur-nalistu, da se je cesar jako podrobno bavil z vsemi predlogi, kie so mu bili podani in jih je često stilitično in meritorno izpreminjal. Wekerle je še dodal, da so bili okoli cesar-ja in kralja trije hudobni duhovi: dr. Ko-rošec, Lammasch in Windischgrätz.

— Češke poštne znamke se že tiskajo. Narisal jih je znani češki slikar Adolf Mu-cha. Na znamkah so natisnjene krasne slike kraljevskega gradu Hradčan. Te poštne znamke pridejo v promet, kakor upa poštna uprava, že v najkrajšem času.

— Kazensko sodišče proti provroč-iteljem vojne. Iz Zeneve poročajo, da zahteo-vajo ententni listi obsežno kazensko sodi-šče proti provročiteljem in podaljševalcem vojne. V prvi vrsti mislijo pri tem seveda na nemškega Vilhema.

— Za 40 milijonov blaga uplenjenega. Rečni policiji v Budimpešti se je končno posrečilo napraviti konec pljenjenju in ro-panju piratov po Donavi. Uropanega je bilo zadnje čase blaga za 40 milijonov kron. Ro-panja so se udeleževali tudi oficirji. Med ukradenim blagom so bila živila in vino iz begradske kantine.

— 22 milijonov kron zaplenjenih v Hod-kovicah. Iz Liberca poroč. češkonemška ko-rrespondenca, da ko je nekaj uradnikov av-stro - ogrske banke peljalo 22 milijonov kron z Dunaja v Liberce, je češki podpo-koznik v Hodkovicah zaplenil denar klub temu, čeprav je prevoznik list imel podpis češkega poslanika na Dunaju Tusarja. Na brzobjavni protest do Dunaja in Prage je prišel z obeh strani odgovor, da naj se pu-sti prevoz denarja v liberško filijalko av-stro - ogrske banke. Češki železniški po-selnik v Hodkovicah pa je izjavil na to, da se ne bo držal tega ukaza, dal voz odpeti i-za ga poslati zopet do Turnova.

— Kaj je nagromadila armadna uprava v Budimpešti. Madžarski listi poročajo, da je vojaška uprava v skla-diščih v Budimpešti imela nagromade-nega ogromnega blaga, tako živil, zna-nja, vina itd. in se je vse to blago po-nudilo za nakup splošnemu konsumne-mu društvu. V skladiščih je bilo 5000 steklenice tokajca, 49.000 steklenice na-minzega vina, 25.000 steklenice in 280 hi-konjaka, 15.000 steklenice ruma, na ti-soče konserv, 10.000 steklenice kolinske vode itd., največ take reči, kie so bile namenjene madžarskim oficirjem, kie so menda mislili, da vojne ne bo nikdar konec.

— Pljenje na Dunaju. »Reichspost« pri-maša nadaljna razkritja o pljenjenju ce-sarskega dvorca ter drugih bivših cesar-skih poslopij na Dunaju. V dvorcu so čete, kie stražijo, zasedle najisajnejše prostore, kie so se samo ob velikih slavnostih otvori-li. V teh prostorih je izginilo vse dragoceno pohištvo. »Neues Wiener Journal« pri-maša vesti o pljenjenju dvornih hlevov, kie je bilo odnešeno mnogo dragocenih konjskih odej in druge vprežne opreme. Tudi v gra-du Schönbrunn so tatovi odnesli mnogo dragocenih predmetov. S silo so odprli ka-seto bivše cesarice, kie je imela svoj dra-gocen nakit, ter večino nakita odnesli. Po-liciji se je posrečilo, aretirati par od teh tatov. V schönbrunnski kleti so tatovi iz-praznili vse zaloge šampanja.

Umrla so v Ljubljani:

Dne 20. novembra: Josip Zagradnik, sin železniškega ključavničarja, 3 leta in pol, Kavškova cesta 139.

Dne 21. novembra: Marija Seliskar, posestnikova žena, Kolezijska ulica 14. — Marija Pogačnik, Šivilja, 47 let, Sv. Flori-jana ulica 28. — Oton Stoček, davčni as-stent, 31 let, Hranilnična cesta 4.

Dne 23. novembra: Kristina Sušnik, tr-govčeva vdova, 78 let, Japljeva ulica 2.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mestni pokopni zavod v Ljubljani.

Potrim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša predobra, preblaga soproga, oziroma mamica, gospa

Alojzija Jagodic

dne 23. novembra t. l. ob 1/2. uri ponoči po kratki mučni bolezni previdna s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspa-la. Pogreb naše nepozabne pokojnice se je vršil v ponedeljek dne 25. novembra t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Stre-liška ulica št. 8. na pokoplišče K Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1918.

Anton Jagodic, pis. oficijal pri fin. ravnateljstvu, sopro-g Karl Jagodic, četovodja pri sanitetnem oddelku št. 8, sin.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze dobrodejnega sočustva ob boleznii in smrti nepozabnega blagega sina, brata, gospoda

Otona Stoček,

davčnega asistenta

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo za darovane vence in za časteče številno spremstvo na zadnji poti blagega pokojnika velecenj. uradništvu, vsem prijateljem in znancem.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1918. 6223

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala

Gorje mu, kdor v nesreči biva sam. — A srečen ni, kdor srečo živja sam

Vsem, kie so nas med dolgočajno boleznijo in povodom smrti naše iskreno ljubljene hčerke in sestre

Božene Križan,

kie se je dne 16. listopada 1918 v starosti 21 let za vedno ognila vsem mukam sveta, sočutno tolažili, poklonili mnogobrojne vence in šopke, ter jo spremljali k večnemu počitku, osobito uradniškemu osebju okrajnega glavarstva celjskega za tako častno spremstvo — izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

Celje, dne 19. listopada 1918.

Žalujoči ostali.

Naš predragi in nad vse ljubljenski soprog, oče, tast in dedec, gospod

Norbert Zanier

veletrg. in veleposestnik, poštar in častni občan občine Št. Pavel p. Preb. je danes po daljši mučni boleznici, previden s tolažili sv. vere, ob 11. uri dopoldne v 72 letu svojega truda in uspeha polnega življenja izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega rajnika se bo vršil v torek, 26. nov. 1918 ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti, na tukajšnje pokopališče, kjer se položi v rodbinski rakvi k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah. Vsem, ki ste ga poznali in radi imeli, priporočamo nepozabnega pokojnika v prijazen spomin.

Št. Pavel p. Preboldu, 24. novembra 1918.

Ana Zanier roj. Janič, soproga, Ana Roblek, Adela Dečko, Valerija Cvenkel, Olga Tajnšek, hčerke, Franc Roblek, veleposestnik, Anton Cvenkel, trgovec, Dr. Vinko Tajnšek, distriktni zdravnik, zeti, Anica, Vera, Zdenka, Erika in Sonja Roblek, Nadina in Danica Cvenkel, vnukinje, Bojan Tajnšek, vnuk

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob prerani smrti naše nepozabne soproge, oziroma zlate mamice, gospe

Jeti Proft

za časteče spremstvo ter za darovane krasne vence in šopke, izrekamo vsem svojo najtoplejšo zahvalo.

Globoko žalujoča rodbina

Proftova.

6793

STANOVANJE

2 meblirani sobici in kuhinjo išče zakonški par brez otrok za takoj ali pozneje. Ponudbe pod šifro „Častnik 6731“ na upravnishvo „Slov. Nar.“ 6731

Trije člani slov. nar. gledališča iščejo

mesečne sobe

s posebnim vvhodom, če mogoče z električno razsvetljavo. Ponudbe na upr. „Slov. Nar.“ pod „Trio 6782“.

Gospodinja

se išče k samostojnemu gospodu. Pisemne ponudbe, ako mogoče s sliko, katera se vrne, naj se pošle na upr. „Slov. Nar.“ pod št. 6783.

Sprejme se več 6750

DELAVCEV

takoj kakor tudi za pozneje pri tvrdki Schneider & Verovšek Ljubljana.

Išče se lepa, zračna

SOBA

v sredini mesta, s posebnim vvhodom in z elektr. razsvetljavo. Ponudbe do 30. t. m. pod „Bančni uradnik 6741“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Samostojna knjigovodkinja

s prakso, večja slovenščine in nemščine ter stenografije, zmožna tudi vseh posojilniških opravil, enako sestave bilance, išče mesta za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Adrija 1918/6712“ na upr. „Slovenskega Naroda“ 6712

Jugoslovanka

z večletno pisarniško prakso, z dobrimi spricvali, večja strojepisja, brzo pisja in vseh posojilniških opravil, enako sestave bilance, išče mesta za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Vestna in marljiva“ št. 15 K, na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ 6971

V večletni najem, pozneje nakup

so išče 6673

vpeljana trgovina

z gostino ali posebej tudi nekaj zemljišča v prometnem kraju v mestu ali okolici. Direktno ponudbe na naslov: T. S. post. ležajoče p. Store Sp. Štaj.

ČEVLJI

z gumastimi podplati kakor tudi usnjati nabiti se zopet dobe pri Peter Horzina & Co. v Ljubljani, na Bregu 20. 6462

Spretna in zanesljiva PRODAJALKA

se sprejme kot voditeljica v trgovino mešanega blaga na Stajersko. Reflektira se samo na jako zanesljive in inteligentne katere pa naj ne bodo izpod 28 let stare. Prednost imajo tiste, ki znajo eventualno dobro kuhati. Ponudbe naj se pošljejo s prepisi spricval in sliko pod naslov: „Samostojna voditeljica/6711“ na upr. „Slov. Naroda“

Hlapec

se takoj sprejme k dvema konjema. — Hrana v hiši. — Vpraša se iz prijaznosti v trgovini Kette, Franca Jožefa cesta 3. 6628

Proda se:

novi Puchovo kolo z novo pnevmatikom, večja množina boljših novih vret tri dvoprežne kočije, stroj za čiščenje žita in vrtni sklopni stol ter dalmatinsko vino. — Povpraša se: Prešernova ulica št. 54/L med 4 in 5. uro popoldne. 6479

Sobna, napisna in druga pleskarska dela

(mirovni material) prevzema Ivan Pirker in dr. Ljubljana, Reber št. 11.

Ženitna ponudba!

Intelligenten gospod, Slovenec, ki se je vrnil od vojaštva, bivši gostilničar, govori več jezikov, 39 let star, želi znanja v svrhu poroke, z inteligentno gospodično (oziroma vdovo) četudi z ednim otrokom. — Prednost imajo, katere imajo veselje in denarno premoženje za vodstvo obrti. — Ponudbe s sliko se prosijo na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod „Slovenec“ 6752.

POZOR!

Prima papirnate špago in trakove za čevlje iz papirja, pavle in žimo dobavljiva najceneje razpošiljalnica — 6160 Kättner, Gradec, Grazbachgasse 56.

Sobarica perfektna šivilja se išče. Ponudbe s prepisi spricval in zahtevo plače na gospo von Jelachich, Zagreb, Pivarska ulica št. 22.

Dobro ohranjeno v zvidnimi pečobranjen štedilnik nicali iz češke gline se radi prezidave takoj proda. Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Dva mizararska vajenca in pomočnika s hrano in stanovanjem se takoj sprejmejo pri Ignac Tovlaku, mizarstvo s strojnimi obratom v Trbovljah II.

Kontoristinja zmožna slovenščine in nemščine v besedi in pisavi ter stenografije se sprejme za takojšnji nastop s polno prehrano v hiši. — Zeli se slika in spricvala. Ig. Rabenstein, Ljutomer.

6669 Dobro ohranjeno

žensko kolo

se proda. — Več se poizve na Sv. Petra c. 14, trgovina z obleko.

Prodajalka,

majša moč z večletno prakso, večja mešana trgovine, želi mesta v boljše trgovino v mesto ali na deželo. — Dopisi pod „Prodajalka“ 301 P. na upravnishvo lista. 6753

čistega medu.

Naprodaj je 400 kg zajamčeno čistega medu. Cena po dogovoru Naslov: Vladimir Tomič, Trebnje Dolenjsko. 6655

Kupi se pes,

dober nočni čuvaj. — Ponudbe pisemno ali osebno v trgovini, Dunajska cesta št. 11. 6765

moška obleka

Ogleda se lahko ves dan. Naslov pove upr. „Slov. Naroda“.

Krojaškega pomočnika

in učenca. 6645 Naslov pove upr. „Slovenskega Nar.“

150 kron nagrade

onemu, ki mi preskrbi moderno stanovanje v sredini mesta, obstoječe iz treh sob in z vsemi pritliklinami (elek. razsvetljavo) za takoj ali najkasneje za februar 1919. Pisemne ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „150 kron“ 6527

Močan, zdrav, priprost, oženjen

delavec

za vsako delo se sprejme v Ljubljani proti dobri plači in proslomu stanovanju z vrtom. Ponudbe na „poštni predal št. 76, Ljubljana.“ 6664

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko. Posreduje pri prodaji posestev. ALBERT DERGANČ, brivec Francélekanska ulica 10. 6054

hlapec h konjem.

Znati mora dobro voditi konje in točno opravljati vse tozadavne posle, kakor snazhen kočij i. dr. — Pisemne ali ustmene ponudbe na grad Volčji potok, pošta Radomlje. 6756

Pristno toaletno milo

fino dišeče, komad 100 gr težak, 3 komadi K 18.—, 6 komadov K 34.—, 12 komadov K 65.—

Pristno milo za pranje

kg K 26.— Proti vpošiljati zneska naprej dobavlja M. Jankar, eksportno podjetje v Zagrebu št. 18, Petrinjska ulica št. 3, Hrvatsko. 5855

Proda se stavbišče Knežji dvorec (Fürstenhof) 6623

v Gosposki ulici v Ljubljani in izmeri okroglo 3600 m² in travnik na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v odvetniški pisarni dr. Edvina Ambrosia v Ljubljani, Knafjeva ul. 4. št. 650. 6780

Javna dražba sadnega mošta.

Dne 30. novembra 1918 ob 9. uri dopoldne se bodo v smislu § 343 trg. z. potome javne dražbe na Laverici v kletih hiše št. 8 prodalo 9192 litrov lanskega sadnega mošta v 19 posodah od 300—700 litrov. Mošt pride v posodah posamezno v prodajo; izključna cena se bo določila pred dražbo na podlagi cenitve po sodnem cenilcu. Kupec ima izdruženo blago takoj plačati in prevzeti; posoda se proti kavciji posodi po dogovoru med izdražiteljem in lastnikom posode. Županstvo občine Rudnik, dne 21. novembra 1918. Martina.

Otroška posteljica bela z žimnico, dobro ohranjena, se proda. Kje, pove upr. „Sl. Nar.“ 6791

Poldnevne službe

1660 bivši trgovec v pisarni, trgovini ali kakih večjih obrti s 1. decemb. t. l. Ponudbo pod „Služba“ na upravnishvo „Sloven. Naroda.“ 6776

Več krojaških pomočnikov

in šivilj za moško in damsko delo ter učenca sprejme Alojzij Lombar, Šiška-Ljubljana. 6767

Gospodična

išče službe kot prodajalka modne, mešane ali specerijske stroke v mestu še rajsja kje na deželi. Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda.“ 6759

kuharica

Sprejme se takoj dobra proti visoki plači Naslov pove upr. „Slovenskega Naroda.“ 6766

VRTNAR

Išče se spreten 6728 samec, za grajščino Cemšenik. Več se izve pri tvrdki Feliks Urban v Ljubljani.

PRODAJALKA

želi premeniti službo. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Pisemne ponudbe na upravo „Slovenskega Naroda“ pod „Prodajalka 100/6739.“

Išče se

takoj trezen, strogo pošten upravitelj ekonomije

6643 slovske narodnosti. Dopisi pod „Verwalter 727a“ na Kleinreiths Annoncen-Expedition, Gradec (Graz) Sackstrasse. 6732

Zameno avstr. lir

(izdanih za ital. okupacijske kraje) posreduje: Zavarovalna agentura Mestni trg št. 25. nasproti magistrata. Uradne ure od 3—6 popoldne 6797

Objava.

Podpisani vlijudno naznanjam vsem naročnikom, da sem svojo krojaško obrt preselil na Poljansko cesto 21. Za nadaljna naročila se toplo priporočam.

Anton Jarc, krojač.

Najfinejši portland cement za

cementno strešno opeko

oddaja vsako množino tudi cele wagone tvrdka Ant. Kašman, Skofja Loka.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Fiesch-a izvir. postav. varovano „SKABAFORM“-maxilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—

Dr. E. Fiesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna „pri slatnem jelenu“, Ljubljana, Marjini trg. 5958

Dr. Anton Prus

se je vrnil z bojišča in je zopet otvoril odvetniško pisarno v Konjicah na starem mestu (Ogorevčeva hiša).

Osvald Dobeic,

trgovina z mešanim blagom, LJUBLJANA, Martinova cesta 15 priporoča nastopno blago kakor: razne svetilke, gorilnike, kote z loncem, ročke (kangle) za mleko, motilje, pisalni papir v mapah, koverte, stonj (taht) št. 3, 8, 11, sive moške rokavice, male otročje nogavice, svilen trak v vseh barvah in širokosti, toaletno milo ter Erdal-čistilo.

Razpis.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje dve mesti konceptnih pristavov, ki ji podeli najprej za leto dni provizorično z adjutom 3600 K, potem pa ob dovoljivem službovanju definitivno z avrstvijo v III. činovni razred konceptnih uradnikov v zmlisu zborničnega plačilnega in napredovalnega predpisa (3600 K letne plače in 1000 K aktivitetne doklade). Za čas veljavnosti draginskih prispevkov se adjutom, oziroma plača poviša za iste prispevke, kakor jih prejemale definitivni državni uradniki s plačami, enakimi gornjemu adjutu oziroma plači, draginska doklada pa znaša 50% več. Definitivno nastavljeni uradniki imajo pravico do pokojnine na podlagi zborničnega pokojninskega statuta. Eno mesto se eventualno odda inženirju. Pravilno kolekovanje prošnje, opremljene z dokazili o starosti ne nad 35 let, o dovršenih pravo- in državoslovnih študijah ali o dovršenih študijah na tehnični visoki šoli, o znanju jezikov, o drugačni usposobljenosti in o dosedanjem službovanju je najpozneje do 5. decembra 1918 vložiti pri zbornici.

Tovarna s hišami in posestvom vred se proda. Več v upr. Sl. N. 6792

Miša z vrtom v Sp. Šiški se proda. Več se poizve v upr. „Sl. N.“ 6794

Več krojaških pomočnikov za veliko delo se takoj sprejme. Mestni trg 19, B. Götzl. 6798

Fotografije! Retuširanje in izdelovanje slik, fotokic itd. prevzame Altneder Ludvik, Ljubljana, Ravnikarjeva ulica 12. 6786

50 kg karbida zamenjam za živež, mešane ali specerijske stroke v mestu še rajsja kje na deželi. Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda.“ 6759

Kobarica, perfektna, z letnimi izpricvali v zahteva plače na grajščino Novi Klošter pri St. Petru v Savinjski dolini. 6809

Prodajalka mešane stroke, zmožna sa-mostojno voditi trgovino, večja slovenščine in nemščine, želi službe takoj ali pozneje. Ker ima veliko veselje do gospodujstva in šivanja, je pripravljena v vsem pomagati. Naslov pove upr. „Sl. N.“ 6804

Išče se lepa mirna soba v bližini hotela Union. — Ponudbe pod „28 6777“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda.“ 6777

Pristno žganje

37% najmanj 100 l skupaj, proda Antonija Hofbauer, Hrastnik.

več delavcev

v trgovini z železnino Franc Golob, Wolfova ulica 8. 6774

Živo apno

se bo nakladalo dne 26. in 27. novembra meseca v Stranah pri Kamniku. — Kdor ga kaj rabi, ga lahko dobi v malih in večjih množinah bolj po nizki ceni. Fran Bodlaj, Stranje pri Kamniku. 6757